

DARBININKAS

LI NR. 4. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIS - JANUARY 18, 1966 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTU

Respublikonai remia LBJ dėl Vietnamo

Vadai demonstravo vienybę užsienio politikoje ir skirtybes vidaus politikoje

Po prezidento Johnsono valstybinės programos, kurią jis paskelbė sausio 12, respublikonai jautė reikalą priminti savo liniją taisybišiais valstybiniais reikalais. Sausio 17 28 minučių transliacijoje ją dėstė mažumos vadai sen. Ev. McKinley Dirksenas ir kongresmanas Gerald R. Fordas.

Dirksenas, kalbėdamas užsienio politikos klausimais, parėmė prezidento politiką Vietnamo: ragino tęsti taikos politiką, bet kartu tęsti karą ar jį stiprinti pagal "karinių sumetimų reikalavimus", kad būtų "garantuota laisvė ir nepriklausomybė P. Vietnamui". Pasiūtaukti iš karo reikėtų patvir-

tinti, kad Amerika yra "popierinis tigras", niekais paversti įsipareigojimus ir palaidoti presizą, ypač naujų valstybių akyse.

Fordas skelbė skirtingesnę nuo Johnsono vidaus politiką ir susilaukė gausių ovacijų. Pasiūtaukti už nebūtino pirmumo programos siarūnimą, bet prieš naujus mokesčius; už švietimo plėtimą, bet prieš jo suėmimą į federalinės valdžios rankas; taip pat prieš Taft Hartley įstatymo naikinimą, prieš žemės ūkio gamybos varžymą; tegul sakė Fordas, Amerikos žemės ūkis prigaminio tiek gėrybių, kiek jų trūksta žemės planetai. Pasisakymuose buvo jauti aiški linija — pasiremti žemės ūkio atstovais, private iniciatyva, taupymu ir federalinės biurokratijos naikinimu.

TAIKOS OFENZYVA tebeina, nors komunistai ją vis dar atstumia

Konflikte dėl Vietnamo nebežinia, kur faktai, kur gandai bei spėliojimai; nebežinia taip pat, kur tikras nesutarimas, kur jis tik pučiamas.

AMERIKOS POLITIKOJE: žaidimas dviem frontais

Taikos iniciatyvoje minėtini du faktai. Vienas — tiesioginis ryšys tarp Amerikos ir Hanoi vyriausybės. Jo metu perduoti Amerikos 14 punktų derybom. Antras — valstybės sekretoriaus Rusk ir jo pavaduotojo Harrimano pasitarimas sausio 15-16 su P. Vietnamo min. pirm. Nguyen Cao Ky. Tuo pat užsimojimu sausio 16 Rusk ir Harriman lankėsi Filipinuose.

Tiesioginiu ryšiu su Hanoi vyriausybe, pagal spaudos aiškinius, Amerika siekė, kad Hanoi pasijustų mažiau priklausomas nuo kom. Kinijos ir Sovietų. Derybom su Hanoi pateikti 14 punktų eina labai toli — iki Vietkongo dalyvavimo derybose, iki sutikimo, kad būtų svarstomas P. Vietnamo tvarkymas pagal "išlaisvinimo fronto" programą.

Ambasadorius H. C. Lodge įspėjo apie P. Vietnamo vyriausybės nepasitenkinimą, kad Amerikos tiesioginiai ryšiai buvo pradėti su Hanoi be P. Vietnamo vyriausybės žinios. Padėčiai apraminti buvo reikalinga Rusk kelionė į Saigoną. Bendras komunikatas pabrėžia sutarimą ir Amerikos paramą kovai prieš agresiją, iki ji bus baigta. Tai skamba kitokiu tonu nei 14 punktų, pateikti Hanoi vyriausybei.

Kelionės į Filipinus tiesioginis tikslas buvo gauti iš Filipinų daugiau karinės paramos kovai Vietname. Prezidentas tam esąs palankus, bet klausimas turi gauti parlamento pritarimą.

HANOI ATSAKYMAS: tuo tarpu...niet

Hanoi vyriausybė sausio 16 atsakė, kad negali būti derybų su Amerika, kol ji neatsisakė savo įsipareigojimų remti P. Vietnamo vyriausybę. Hanoi taktikai paaiškinti U. S. News... sumini vieno europiečio Azijos specialisto nuomonę: "Juo labiau prezidentas Johnsonas stengiasi įtikinti priešą, kad derėtų, tuo labiau priešas darosi tikresnis, kad derėtis nereikia. Nes Kinijos ir Hanoi sutarimu, Amerika ne siūlo taiką, bet jos prašo. Jei J. Valsitybės taikos prašo, tai reiškia, kad jom taika reikalinga, o tokiu atveju komunistai galvoja, kad Amerika nusileis ir daugiau, nei ji lig šiol tai darė".

Pasibranginti Hanoi buvo pa-

— Nato Amerikai atsiėjo jau 44.5 bil. dol.

skatintas ir Maskvos, kuri po Selepino atsilankymo sausio 16 paskelbė duosianti papildomai karinės ir ūkinės paramos š. Vietnamui.

Tokioje atmosferoje prezidentui tenka apsispręsti, ar tęsti dabartinę derybų siūlymo padėtį ar atnaujinti oro atakas.

Kas ateis po de Gaulle?

Prez. de Gaulle jau 75 metų. Tarp kandidatų, kurie ji galės pakeisti labiausiai dabar nurodoma į du: dabartinį min. pirmininką Pompadou, nors jis tesąs populiarus daugiau tik

tarp finansininkų, kitas — Michel Debré, buvęs min. pirmininkas, dabar įtrauktas į vyriausybę, kuriam pavesta ūkinėm reformom laimėti masių palankumą.

PO de GAULLE JIE KANDIDATAI: Debré ir Pompidou.

Anglikonai kelias į Romą

Anglikonų bažnyčios galva Canterbury arkivyskupas Michel Ramsey su šešiais palydovais kovo 22-24 laukiamas Vatikane. Tai bus antras anglikonų bažnyčios galvos vizitas Romoj per 400 metų nuo atskilimo. Pirmasis apsilankė Ramsey pirmatakas Geoffrey Fisher

1960 pas popiežių Joną XXIII. Tai buvo privatus vizitas. Dabartinis numatomas Ramsey vizitas bus oficialus. Jis vertinamas kaip naujas žingsnis į bažnyčių vienybę po popiežiaus Pauliaus ir Konstantinopolio patriarcho Atenagoro susitikimo Jeruzalėje 1964.

Afrikoj negerai — net Nigerijoje

Nigerijoje sausio 16 valdžią perėmė kariuomenė, numalšiusi jaunesniųjų karininkų maištą, kurio metu buvo pagrobtas min. pirmininkas ir nužudyti du ministariai.

Nigerija yra nepriklausoma nuo 1960, turi 58 mil. gyventojų. Buvo sakoma, kad ji labiau nei kitos Afrikos valstybės laikosi demokratinės for-

mos. Bet demokratija ir čia neįstengė išsilaikyti. Jai pagrindą pakirto ne įtakos iš užsienių, bet labai skirtingos giminės provincijos, kurias sunku išlaikyti vienybėje. Riaušės prasidėjo nuo to, kad opozicija apkaltino poziciją rinkimus suklastojus.

— Negrų laikomos kolegijos V. Virginijoje, Montanoje stengias pritraukti baltųjų studentų, siūlydamas stipendijas.

— Ispanijoje sausio 17 susidūrė Amerikos bombonešis B-52 su lėktuvu-tanku. Iš 11 įgulų vyrų 5 išsigelbėjo.

— Darbininko (ne žemės ūkyje) uždarbio vidurkis gruodžio mėn. Amerikoje buvo 110.92 dol.

REPUBLIKONŲ VADAI KONGRESE: Sen. Ev. McKinley Dirksen ir kongresm. Gerald R. Ford.

AMERIKOS KOMUNISTAI ragina griauti Amerikos prestižą

Vyr. teismui išaiškinus, kad komunistai neturi registruotis kaip svetimos valstybės agentai, pagyvėjo komunistų partijos veikimas. Partijos sekretorius Gus Hall suorganizavo slaptus kursus jauniem partiniam kandidatam, kaip informuoja Victor Riesel (Journal American). Jų buvo 60. Vieta buvo parinkta farmoje prie Monterey, Indianoje. Ten dalyviams buvo paskelbtos partijos direktyvos pakelti narių skaičių iki 50,000. Lig šiol bendras narių skaičius buvo 10,000. Perėjtais metais padidėjo pora tūkstančių.

Riesel vertina Amerikos par-

Vėl paliaubos ir derybų viltis

Baltieji Rūmai įspėjo, kad terminas taikos ofenzyvai baigti nėra nustatytas.

— Gen. Westmoreland paskelbė Vietname paliaubas nuo šio ketvirtadienio popietės iki sekmadienio vakaro — Vietnamo mėnulinių metų pradžios šventei.

SOVIETINĖS RAKETOS VIETNAME — ko jos vertos?

Pentagono žiniom, iki sustabdant oro atakas š. Vietname, buvo paleistos 160 raketų į amerikiečių lėktuvus. Pataikė tik 8. Ekspertai aiškina, kad dėl tokio mažo taiklumo kalti esą ne technikai, bet pačios raketos. Kom. Kinija net paskelbė, kad sovietai tyčia atsiuntė netikusias raketas.

— Sovietai apkaltino kom. Kiniją, kad ji trukdė praleisti sovietų karinę paramą Vietnamui per savo teritoriją. Kinai paneigė ai, pridėdami, kad praleido net ir be mokesčio už geležinkelius.

— Indijos min. pirm. vietoj mirusio Shastri stipriausias kandidatas yra Mrs. Indira Gandhi, buvusio min. pirm. Nehru dukterė. Parlamentas rinko min. pirmininką sausio 19.

— Indijos parlamente yra stipri opozicija Taškente pasirašytam susitarimui su Pakistanu.

— Europos ūkinės bendruomenės konferencijoje, kuri prasidėjo sausio 17, yra viltys, kad Prancūzija nustos boikotavusi bendruomenės veikimą. Iš jo Prancūzija pasitraukė nuo liepos 1. Dabar kiti bendruomenės nariai yra linkę priimti Prancūzijos reikalavimą, kad vykdomosios komisijos valdžia būtų susiaurinta.

tijos sekretorių Gus Hall kaip sovietinio Suslovo aidą. Ir jo skelbiama politika Vietnamo reikalu sutapo su Suslovo politika. Kursuose buvo šviesta, kad Vietnamo karo nelaimės nei "išlaisvinimo frontas" nei Amerika. Bet svarbu, kad Amerikos prestižas tame kare būtų susilpnintas. Kursų dalyviams buvo įsakyta veikti vietose, kad Amerikos prestižas būtų palaužtas. Tam tikslui turi būti diskredituojami asmens, kurie pasisako už kovą Vietnamo; turi būti skelbiami reikalavimai, kad Amerikos kariuomenė būtų atitaukta. Tačiau komunistų veikėjai vietose turi veikti ne kaip komunistai. Jie turi kitus organizuoti tai kovai. Ypač tarp tų, kurie dirba karo pramonėje.

Partijos "konklavė", pirma nuo 1959 metų, numatyta šią vasarą New Yorke ar Chicagoje. Čia turės būti pademonstruotas Gus Hall paruoštas jaunimas.

MRS. INDIRA GANDHI, būsimasis Indijos min. pirmininkas?

Streiko kaina — 1 bilijonas

— Traukinių, autobusų streikas New Yorke nuostolių pridarė už 1 bilijoną. Taip apskaitė prekybos bei pramonės sąjunga ir pasisakė už traukinių bei autobusų mokesčio didinimą.

LBJ IR STREIKAS

Spaudoje (N.Y. Times) aštriai kritikuojamas prezidentas, kad jis pasmerkė sutartą atlyginimo pakėlimą susisiekimo linijos tarnautojams. Kodėl jis tylėjo tada, kai streikas ėjo? — priekaištuoja laikraštis. Tai kar-toja ir D. Lawrence (H. Tribune).

JIE VALDO ir Ukrainoj ir Lietuvoje

... Kaip galvoja ukrainietis apie rusą ir rusas apie kitas tautybes

Amerikos "žydų konferencija žydų reikalom Sovietuose" pripažino, kad sovietinė politika siekia asimiliuoti Sovietuose gyvenančius žydus ir paversti juos tikrais rusais. Tokis likimas, aišku, rengiamas ir kitom tautybėm.

Kaip, iš vienos pusės, to siekiama, ir, iš antros pusės, kaip kitos tautybės žiūri į rusus, margą vaizdą pateikė korespondentas šveicarų laikraščio "Die Weltwoche" (kuris redakciją pasiekė skaitytojo K. Č. dėka).

Mirė konsulas Aleksandras Polišaitis

Sao Paulo sausio 9 dieną 8 val. ryto mirė po ilgesnės ligos Lietuvos konsulas Aleksandras Polišaitis. Palaidotas sausio 10 Araca kapinėse. Velionis buvo gimęs Raginėnų kaime, Seduvos vls. Panevėžio apskr. 1914 baigė Rygos gimn., 1915 Kazanės karo mokyklą, iki 1918 buvo fronte, kaip karininkas. Paskui iki 1922 studijavo tolimųjų rytų universitete Vladivostoke kinų kalbą.

1922 rugsj. paskirtas Lietuvos konsulariniu agentu Charbine, 1925 m. vicekonsulu Ham-burge, 1929 konsulu Daugpilyje, 1930-38 dirbo užsienio reikalų ministerijoje, nuo 1938 konsulas Sao Paulo mieste Brazilijoje.

Rygoje mokydamasis dirbo moksleivių tarpe, įvairiose liet. organizacijose ir rašinėjo liet. laikraščiam. 1918 pasitraukęs į Vladivostoką, organizavo Sibire išsiblaškiusius liet. karius ir tremtinius, sudarė liet. reikalavimus ginti komitetą, kuriame buvo sekretorius. Įkūrė Lietuvių Arko dr-ją ir jai pirmininkavo. 1921 leido Tolimųjų Rytų žinias, rūpinosi liet. grįžimu į Lietuvą.

1929 kartu su kitais suorganizavo Latvijos liet. sąjungą, padėjo įsteigti 8 mokyklas, vėliau veikė Šaulių sąjungoje, o 1935 suorganizavo pirmuosius priešdujinės apsaugos kursus.

Sao Paulyje darbuosvi Brazilijos liet. sąjungoje, išrinktas jos garbės pirmininku.

Karo metas ir Br. valdžios atimtos konsulato teisės labai svaržė jo veiklos galimybes. Bet ir tuo metu rūpinosi lietuvių reikalais. 1954-55 suorganizavo S. Paulyje didelę liet. tautodailės parodą, 1951 redagavo Liet. Sąjungos Brazilijoje metraštį ir visą laiką pasitarinavo lietuviams, paliudydamas įvairius jų dokumentus, parūpinamas reikalingus raštus.

Per paskutinius porą metų vis jautėsi silpnas, nors niekam nesiskundė. Mirė nuo smegenų sklerozės.

Sao Paulo lietuvių didysis rūpestis dabar yra, ar begaus naują konsulą.

Mirė kanauninkas Vincentas Vizgirda

Mariampolėje, Lietuvoje sausio 17 palaidotas kanauninkas Vincentas Vizgirda, sulaukęs 90 metų amžiaus.

Velionis buvo nusipelnęs daug Lietuvos švietimui. Pirmojo karo metu vokiečių okupuotoje Mariampolėje išrūpino leidimą 1917 įsteigti "Ziburio" gimnaziją. Buvo jos direktorius, nuo 1919 gimnazija buvo suvalstybinta, pavadinta Rygiškių Jono vardu. Kitą "Ziburio" gimnaziją suorganizavo ir pradžioje buvo jos direktorium Sakuose. Suorganizavo žvingždačių ir Palubių parapijas ir pastatė jom bažnyčias. Ilgą laiką buvo kunigų seminarijos rektorius Gižuose, paskiau Vilkiavsky.

Mano draugas — pasakoja buvęs Maskvoje korespondentas, — yra Grigorij Andrejevič Slobodskij, ukrainietis iš Kievo, inžinierius, kuris atvažinėja į Maskvą tarnybos reikalais. Maskvoje jis turi kolegų, viršininkų, bet draugų neturi. Rusų jis nemėgsta. "Rusai, — kalbėjo jis syki, — yra toki atbuke ir toki tamsūs kaip ir jų žemė. Tik pažūrėkite į šią Maskvą — tai septyni milijonų kaimas, g y v e n a m a s sumiescionėjusių kaimiečių. Jokios kultūros jie neparagavo. O pažūrėkite ten — mostelėjo galva į stalą restorane, kur triukšmavo nusi-gėrę pareigūnai ir jų žmonos —tai rusai viešpačiai, tingūs, neaptašyti. Bet jie skiria direktorius didžiaijam pramonei ir sovchozom Ukrainoj ir Lietuvoj, Armenijoje ir Kazachstane, gilioj šiaurėj ir tolimuos rytuos bei pietuos. Visur yra rusai, kurie komanduoja. Bet kada kas negero nutinka; kada derlius supūsta; kada planas neįvykdytas, tada mes esame at-pirkimo ožiai. Tada ukrainiečiai ir užbekai, latviai ir moldavai kalti."

"Weltwoche" korespondentas kalba apie savo bičiulį inžinierių kaip apie Ukrainos patriotą, kuriam Kievas yra gražiausias miestas; kuris jaučiasi pranašesnis už rusus savo temperamentu, išsilavinimu, tradicijom.

Rusai jaučia savo menkavertiskumą prieš armėnus ir gruzinus, nes iš ten ateina daug menininkų ir profesorių į Maskvos aukštąsias mokyklas. Niekinamai valdžios rusai žiūri į uzbekus. Mažiau niekinamai į totorius. Bet ir jie rusam yra "bezkulturnij narod". Jiem pavedami patys juodžiausi darbai. Maskvoje gausu moterų totorių, kurios yra namų valytojos, seniau sakyty, tarnaitės, dabar sako — "domrabortnica".

Eiliniam rusui visi iš Azijos yra "dikij narod", armėnas, gruzinas įkvepia pagarbos tuo, kad jis laikomas apskriui sukčium, kuris geriausiai organizuoja juodąją rinką, ukrainiečiai vertinami, o baltiečiai jaučia respektą, "nes Lietuva, Latvija, Estija priklauso jau beveik Vakaram; nes radijo aparatatai, televizijos, kurios yra šio to vertos, ateina išimtinai iš Rygos".

Taip žiūri gatvės rusas. O valdžia žiūri tiesiai ir atvirai — visus juos, tuos, kurie priklauso bet kuriai kitai tautybei, reikia paversti rusais. Maskvoje tebeturi savo nacionalinius restoranus gruzinai, armėnai. Anksčiau turėjo ir ukrainiečiai. Bet tokios vietos, kurios sutelkia atskiras tautybes, jau naikina-mos. Tautiniai klubai ar tautinės organizacijos Maskvoje neleidžiamos. Rusai ir nesislepia — rašo korespondentas —, kad nori pagreitinti nerusiškų tautybių surusinimą.

VETERANŲ ŽYGIS: jie inori pavaduoti jaunimą Vietname

Prez. Johnsonas gavo raštą, pasirašytą 90 pirmojo pasaulinio karo veteranų. Jie pasisiūlė vykti į Vietnamą. Visi jie per 65 metus, bet galėsią eiti keletą mylių ir neštis sautuvą, keletą granatų. Bet svarbiausias argumentas — "mes sutapiam sim gyvybę jaunimui, kuriam dar gyvenimas prieš akis".

— Tivoli vyskupas (Italijoje) sausio 16 paskelbė, kad pakeitęs savo nuomonę ir nepriimsiąs į savo vyskupiją kun. Gommard DePauw, tradiconalistų sąjūdžio organizatoriaus New Yorke.

Kalba apie krizę tarp Amerikos kunigų

SENSACIJOS IR KAS UŽ JU?

Brooklyno vyskupijos laikraštis *The Tablet* sausio 6 atkreipė dėmesį, kaip nekatalikų spauda mėgsta padaryti sensacijas iš katalikų ir ypačiai kunigų gyvenimo. Tokios tariamos sensacijos pagausėjo ypačiai ryšium su Vatikano bažnytinio susirinkimo sprendimais. Pavyzdžių nurodė iš N.Y. Times. Antai, minėto laikraščio žinios stambi antraštė: "Katalikų kunigas smerkia celibatą". Toliau žinios autorius John Cogley sudaro įspūdį, kad katalikų kunigų tarpe reiškiasi sąjūdis prieš celibatą. Tokiam įspūdžiui žymi šaltinį: esą vienas kunigas, anoniminis kunigas, pasiuntęs katalikų laikraščiu laišką, skirtą popiežiui, kad leistų kunigam vesti. Taigi vienas kunigas ir dar aneminis! Iš 59,000 kunigų jau yra sąjūdis.

Arba vėl tame laikraštyje žinios antraštė: "Katalikai studentai protestuoja". Pačioje žinioje aprašoma, kaip 3 kunigai buvo sudrausti nuo visuomeninės veiklos ir du studentai remdami sudraustuosius, vaikas ir mergaitė, meldėsi ir pasnikavo Manchestero, N.H., katedroje, iki atvyko mergaitės tėvas ir liepė jai eiti namo, o vaikas pasisakė esąs atlydėjęs mergaitę, o kai kunigas pasakė, kad jų elgesys daras negarbę bažnyčiai, ir vaikas nuėjo namo.

Didesnė sensacija padaryta to paties autoriaus žinios antraštė: "apie 13 nutildytų kunigų". Times, pasiremdamas informacijom iš katalikų žurnalo "Ave Maria", parašė apie 13 kunigų, kurie dėl savo veiklos buvo savosios vyresybės perkelti, sudrausti ar patys kitur persikėlė. Duotos visos 13 "nutildytų" pavardės. Pasitikrinus patį šaltinį "Ave Maria", pasirodė, kad tie nutildytieji yra

KUN. GOMMAR A. DE PAUW

surinkti iš laikotarpio nuo 1964 birželio iki 1965 lapkričio. *The Tablet* ir pastebi, kad iš 59,000 kunigų visais laikais pasitaiko konfliktų tarp kunigų ir vyskupų. Čia pat *Tablet* priminė, kad ir N.Y. Times "nutildo" savo korespondentus, nors iš to sensacijos nedaro. Pvz. Bill Carney buvo pašauktas iš Ispanijos pilietinio karo metu ir jam buvo uždrausta daryti viešus pareiškimus, nes jo skelbiama tiesa nesutapusi su laikraščio politika.

Tai pavyzdžiai, kaip skelbiamos žinios padėti nušviečia perdėtai. Tačiau kur matomi dūmai, ten atidžiau pasižiūrėjus pastebima ir ugnis. Dūmus išpučia toki laikraščiai kaip Times, bet ugnies kibirkštis ar gaisrelius jie suranda pačių katalikų laikraščiuose. Tuos laikraščius pasekiant susidaro įspūdis, kad tarp katalikų (kunigų

ir nekunigų) ima formuotis čia vienas, čia ir kitas sąjūdis. Ir vėl tai daros ryšium su Vatikano bažnytinio susirinkimo nutarimais.

REFORMISTAI

Vienas gyvas sąjūdis spaudoje vadinamas vardu, paimtu iš politinio gyvenimo, — "liberalais katalikais," nors savo esme jam labiau tiktų reformistų, reformos šalininkų vardas. Jau buvo minėta, kad šio sąjūdžio idėjas verčiausiai skelbia "Commonweal", "National Catholic Reporter", "Ave Maria".

"Ave Maria" paskutiniame nr. mėgina padėti sudramatinti: esą Amerikoje "po konsilijos yra tikra Bažnyčios krizė", "Amerikos katalikų Bažnyčios vyresybės krizė", iš kurios išvest galys "dialogas tarp vyskupų ir kunigų" — "Kunigai turi kalbėti vyskupam, vyskupai turi kalbėti kunigam".

Ten skelbiamas mintis reiškiant sutrumpintai išeitų: "dialogas" turi būti ne tik tarp katalikų ir nekatalikų ar net netikinčių, bet ir tarp kunigų bei vyskupų, tarp klebonų ir vikarų. Kunigai turi turėti teisę pareikšti savo nuomones ir išgirsti paaiškinimus iš vyskupų ar tolygių vyresnybių.

Apie ką "dialogas" turi kalbėti? Iš žurnalo sumintų klausimų žymėtinai reikalavimas susiprasti dėl kunigų didesnės kompetencijos už bažnyčios ribų, dėl jų mažesnio priklausymo nuo vyskupų.

Susiprasti reikia dėl kunigų dalyvavimo labiausiai socialinėje veikloje. Ligšioliniai konfliktai ir kildavo ar kyla veiksmingai dėl atskirų kunigų dalyvavimo "pilietinių teisių" žygiuo-

KUN. DANIEL BERRIGAN, S. J.

se ir dėl vyriausybės politikos Vietname.

Kalbama ir apie kunigų teisę dalyvauti drauge su vyskupais aiškinantis Vatikano konsilijos dokumentus.

Tuos kunigus, kurie reikėsi šiom kryptim ir buvo rasti savo vyresnybių sudrausti, minėti laikraščiai grynė ir gina visu uolumu. Paskutinė polemika buvo dėl Tėvo Daniel Berrigan, S.J. kuris dalyvavo New York tarpkonfesiniame komitete, veikiančiame prieš vyriausybės politiką Vietname ir kursitė tuos, kurie degino mobilizacijos šaukimus. Kitų panašių dar vienuolika. Trylikasis jau kitoks. Tai jau antro sąjūdžio reiškęjas.

TRADICIONALISTAI

Pirmasis sąjūdis daugiausia veržiasi į veikimą už bažnyčios ribų — socialinį, politinį veikimą. Liturginės reformos, kurias pateikė konsilija, jiems buvo savaimė vykdytinos visu griežtumu. Kaip tik šioje liturginėje srityje emė formuotis priešingas sąjūdis, kurio priekyje astisiojo Gommar De Pauw, bažnytinės teisės ir moralinės teologijos dėstytojas seminarijoje Baltimorėje. Jis sukilo prieš lotynų kalbos pakeitimą tautinėm kalbom mišiose. Aiškino, kad Amerikoje neteisėtingai suprstas konsilijos nutarimas dėl leidimo vartoti tautines kalbas mišiose. Kaltino, kad katalikų liturgija "protestantinama". Baltimorės kardinolas Lawrence Shehan už tokių idėjų skelbimą jį tuojau atleido iš tos seminarijos ir privertė pasitraukti iš vadova-

vimo sąjūdžiui, kuris pasivadino katalikų tradicionalistų sąjūdžiu. Tačiau Gommar De Pauw gavo leidimą nuvykti į konsiliją kaip Kinijos egzilinio vyskupo patarėjas ekspertas. Ten buvo priimtas kardinolo Ottaviani, paskiau popiežiaus. Ten dėstė savo argumentus; juos grindė keliolikos tūkstančių apklaustų tikinčiųjų opinija pagal kurią tik 25 proc. be sąlygų pasisakė už nelotynų kalbą mišiose, o kiti 75 už leidimą pasirinkti tautinę ar lotynų. Iš ten išėjęs De Pauw jau skelbė, kad dėstęs visišką savo klusnumą popiežiui, klusnumą konsilijos nutarimam, bet tik ne tokiam, kaip jie aiškinami Amerikoje. Skelbėsi, kad jis savo idėjom radęs pritarimo. Faktas tik, kad jis gavo atleidimą iš Baltimorės ir buvo priimtas į Tivoli vyskupiją (Italijoje). Buvo paskelbta, kad jis grįšias į Ameriką ir New Yorke sudarysias tradicionalistų sąjūdžio biurą. Gandai tuojau susiejo jį su kardinolu Spellmanu, ir pastarasis turėjo paskelbti nieko bendro neturįs su sąjūdžiu. Gal būt, ir nieko iš to sąjūdžio neišeis, bet kalbos apie jį dar nebaigtos.

Kiekviena didesnė reikšmės reforma susilaukia už ir prieš. Už ir prieš pasisakymai dėl klausimų, kilusių ryšium su Vatikano konsilija, vargiai atstums ką nuo tikėjimo, vargiai jie reiškia "Bažnyčios krizę", tačiau jie duos daugiau polemikos, kuri, gal būt, išjudins kunigų ir nekunigų masę griežčiau galvoti: ar viskas yra gerai ir kas reikia kuo greičiausiai pataisyti?

Ar žinai,

kas yra tarp bestsellerių

Jewish Press informuoja apie Hitlerio "Mein Kampf" likimą dabar:

— Egiptas įsakė kiekvienam karininkui perskaityti Hitlerio "Mein Kampf", kurį jis parašė būdamas kalėjime ir kuriame jis numatė planą žydam sunaikinti;

— Prancūzijoje jis yra bestsellerių sąrašė ir atspausdintas prancūziškai, angliškai, portugaliskai ir arabiškai.

— J. Valstybėse tos knygos parduota 300,000; rengiama ispaniška laida ispaniškai Amerikoje kalbantiem.

— Argentinoj "Mein Kampf" gaunamas veik kiekviename knygyne.

ir kas dabar diskriminuojamas Amerikoje?

Jewish Press gruodžio 10 rašė, kad Harvardo prekybos mokykla tyrė padėtį 300 imonių ir rado, kad žydai neišleidžiami į jų vadovybes. Iš 300 imonių 80 imonių vadovaujančiose vietose yra tik protestantai, neišleidžiami nei katalikai nei žydai, nors ir su tokiom pat kvalifikacijom.

Michigan universiteto panašus tyrimas davė ir tuos pačius rezultatus.

"Amerikos žydų komiteto" tyrimas rado diskriminaciją visojo aptarnavimo pramonėje. Iš 50 tikrintų kompanijų tik vienas procentas aukštojo personalo buvo žydai. Iš visų 755 pareigūnų buvo tik 8 žydai. Laikraštis ragina, kad darbo sekretorius Wirtz atkreiptų dėmesį į šią diskriminaciją.

Tai statistikos apie pramonės imones ir jose vykdomą diskriminaciją. Neteko pastebėti paskelbtų tyrinėjimų apie padėti filmų, radijo, televizijos, spaudos pramonėje ir aukštojo mokyklose — kokis ten procentas.

— Ferdas Fondas metų pabaigoje Izraelio reikalom paskyrė 750,000 dol. Nuo 1958 yra skyręs tiem reikalom jau 2,650,650 dol. kaip tai praneša Jewish Press.

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje —

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomos kraštus. Mes parpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnoms informacijoms rašykite - skambinkit daugiausia patyrusiam Kelionių biurui į Ryty Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą siunčiant DOVANAS - SIUNTINIUS į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom. Informacijų ir nemokamų katalogų gausite iš visų mūsų skyrių.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- Boston 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. 327 West Broadway AN 8-0068
- BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
- BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-5966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road VI 1-1088
- DETROIT, Mich. — 730 Michigan Avenue TO 1-5385
- GRAND RAPIDS, Mich. — 638-38 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av., tel. 233-8030, 246-0215
- HAMTRANK, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
- IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. ... AN 1-2994
- NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- NEW YORK, N.Y. 10011 — 108 West 14th Street CH 3-3005
- NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- PASSAIC, N.J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank St. PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA — DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —

- Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užėiti ir pasižiūrėti.

— HAVEN REALTY —

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance

Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pavdavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pignų investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudimo ir visokiais reikalais kreipkitės į

JOHN ORMAN AGENCY Insurance - Real Estate

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y. Tel. VIrginia 6-1800

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišotos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausioms kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užėikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

Siųskite į Lietuvą ir SSSR

DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelėi. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom kainom atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuose:

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525 Cor. DELANCEY, N. Y. C.

Krautuovės atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.

S. Beckensteino krautuovėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertint!

Vilniaus naujoji architektūra skiriasi nuo Minsko, Kievo

Žurnalas Svyturys aprašinėjo kelių architektų pasikalbėjimą apie naujus statinius Vilniuje. Kaune ir kt. Architektų sąjungos valdybos narys arch. Jonas Minkevičius pažymėjo, kad Lietuvos architektai kūrybingi, išradiniai. Visas sąjunginėje pastatytų mikrorajonų apžiūroje Vilniaus kvartalas prie Raudonosios Armijos prospekto laimėjo antrąją premiją; pirmoji apskritai nebuvo skirta". 1963 metais jaunųjų architektų darbo konkurse Lietuvos architektai laimėjo 13 premijų.

Kauno architektas Jaunutis Makariūnas priminė, kodėl Vilniaus naujoji architektūra skiriasi nuo Sovietų Sąjungos miestų. Priežastis: "Mat, nebuvome tiek nukrypę į nesaikingumą, kaip, sakysim, Minske, Volgograde, Kijeve". O komunalinio ūkio projektavimo instituto direktorius Sigismundas Pipynė dar pridėjo: "Vilnius tik laimėjo, kad jamė iki šiol išliko tuščiu, "nesugadintu" vietų... Liko tuščias gražus dešinysis Neries krantas Ukmergės gatvės rajone". (Tuo "nesaikingumu" čia vadinamas visai Sovietų Sąjungai privalomas bendras statybinis stilius, kuris visus miestus daro panašius. Bet Vilniuje nebuvo skubinama statyti, išliko tada tuščių vietų ir sulaukta, iki partijos centras tą reikalavimą panaikino, pavadindamas jį "nesaikingumu"). Taigi dabar architektai turi daugiau laisvės statyti "nesugadintose" vietose.

Kapitalinių idėjų ir projektavimo darbų skyriaus viršininkas Petras Bačiulis nurodė, kad architektų norus ir planus ne visada galima patenkinti nes vykdomojo komiteto statybos skyriui pirmiausia rūpi gyvenamųjų namų statyba, ne plaukimo baseinai, kurio pasigenda

LIETUVOJE

architektai bendram Viljampolės vaizdai. "Valstybinėje plano komisijoje kultūrinį butinių įstaigų statybai skiriama 5 procentai kapitalinių idėjų gyvenamiesiems namams statyti. Ne daugiau. Būtų nešeimininkiška skirti lėšų plaukimo baseinam, kada daug žmonių neturi bent pakenčiamų butų".

Iš tolimesnio pokalbio matyti vienas naujumas, ir kurį leidosi architektai Lietuvoje — į stiklo statybą. J. Minkevičius jį kritikuoja, nurodydamas Vilniaus teatro foje pavyzdį. Gir-

di, "teatro foje vaikščioja žmonės, o iš lauko juos gali stebėti, lyg madų parodoje". Kaulo architektas Romualdas Silinskas tokių pavyzdžių nurodė ir kituos miestuos: "Neseniai Lietuvos kooperatyvų sąjunga Siauliuose, Kėdainiuose, Tauragėje ir kitur statė universali nes parduotuves ištais iš stiklo. Publiką jos žavėjo. Girdėjom, kad daugiau tokių stiklo rūmų nebėstų". J. Minkevičius nurodė, kodėl nebėstų: "Ištisinis stiklas pakenkė: nuo saulės bluko audiniai, nukentėdavo prekių išdėstymas".

Kas dabar yra Vilniaus katedroje

Vilniškėje "Tiesoje" sausio 8 Ed. Budreika rašo:

"Pastaruoju metu šiame pastate jau kuris laikas veikia Paveikslų galerija, kurioje, be pastovios paveikslų ekspozicijos, organizuojamos įvairių dailės šakų parodos. Tam tikslui buvo atliktas kapitalinis šių rūmų remontas, įvestas centrinis šildymas, vėdinimo sistema. Visus šiuos darbus vykdžiu-

si Mokslinė restauracinė dirbtuvė, jos specialistai-architektūros paminklų restauratoriai dėjo visas galimas pastangas išsaugojimui viso to, kas yra vertingiausio šiame, meno šventovėje virtusiam pastate.

Be to, Paveikslų galerija turi nepaprastai puikias akustines savybes. Todėl čia dažnai rengiami įvairūs koncertai, paskaitų lektoriumai."

Taip atrodo dabar Vilniaus katedra, paversta į meno galerija. Vaizdas paimtas iš s. m. Tiesos.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (The Copyright) by FRANCISLAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir graži rami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kad visi būtų viena . . .

Beveik prieš dvidešimt metų, pasibaigus išseimiančiam ir daug aukų pareikalavusiam antram pasauliniam karui, išskandintos žmonijos tautos tikėjosi žengiančios ir taikos erą. Tačiau geros valios sėklos buvo pabertos ir menkai paruošta dirva, kai tuo tarpu neapykanta ir skirtingumai dygo ir bujojo. Ir vėl gyvenama kivirčių, baimės ir netikrumo aplinkoje.

Kai kas siekia išsigelbėjimo broliškume tarp žmonių. Bet ar galima pasiekti tarpusavio broliškumo, atmetant tėvišką Dievo bendrą globą, atmetant Kristaus broliškumą ir nesistenčiant valgyti Gyvenimo Duonos ir stiprintis Išganymo Taure prie bendro stalo.

Siekiant bendros vienybės bei visuotinio žmonių broliškumo Kristuje, Bažnyčia ypatingu būdu atkreipia visų dėmesį ir prašo bendrų maldų vienybės oktavoje. Ši oktava prasideda antradienį, sausio 18, šv. Petro katedros šventėje ir baigsis sausio 25, minint šv. Pavolo atsišventimą.

*

Nuo pat krikščionybės pradžios nuo Kristaus Mistinio Kūno atsiplėsdavo smulkesni ar stambesni sąnariai. Pirmas iš stambesnių tokių smūgių — vakarų ir rytų Bažnyčios atskyrimas 1054. Ginčų ir politinių intrijų pirminiam įkarščiui išblėsus, buvo bandoma artintis, bet be žymesnių rezultatų. 1274 antrame Lijono visuotiniame susirinkime, pokalbams vadovaujant pranciškonių kardinolui serafiskam Bažnyčios daktarui šv. Bonaventūrai, ortodoksai jau buvo sutikę taikintis, bet staigi šv. Bonaventūros, o netrukus ir popiežiaus Gregorijaus X mirtis derības nutraukė. Vėliau tik Florencijos visuotinio susirinkimo metu 1439 vėl buvo bandoma

jungtis, bet be pastovesnės sėkmės.

*

Protestantų atskyrimas irgi nei vienai pusei neatnešė lauktos ramybės. Nebuvo daug dėmesio kreipiamą į atskirų popiežių raginimus grįžti. Didiesio atgarsio radio iniciatyva, išėjusi iš pačių atskyrusiųjų. 1908 susivienijimo tikslu maldų oktavą pradėjo kun. Paulius Wattson, tuo laiku dar episkopu dviasiškis. Išsteigus atgailojančių draugijai, bendrų maldų vaisiais pasinaudojo pirmiausiai jie patys, kai po dviejų metų sugrįžo į katalikų Bažnyčią. Pijus X šią oktavą užtvirtino, o Benediktas XV išplėtė visoje Bažnyčioje.

*

Minint šv. Pavolo laiško Romėnams 1900-sias metines 1959 sausio 25, iškilnėse šv. Pavolo už mūrų bazilikoje dalyvavęs popiežius Jonas XXIII nustebino ne tik ten buvusius septynioliką kardinolų, būrį vyskupų ir tikinčiųjų minią, bet ir visą pasaulį. Naujai išrinktas popiežius paskelbė suauksias antrašį Vatikano visuotiną susirinkimą, kurio pagrindinis tikslas — krikščionių vienybė. Daug kas buvo tam abejingi, net priešingi. Šiandien stebim jau užsibaigusio susirinkimo darbus ir laukiame vaisių.

Po trečiosios susirinkimo sesijos 1964 lapkričio 21 Pauliaus VI paskelbtas dekretas apie ekumenizmą ir vienybės oktavą parodo visai kitoje šviesoje. Sekant susirinkimo ir dekreto mintimi, šiame Amerikoje protestantai, ortodoksai ir katalikai, naudodamiesi tomis pačiomis maldomis, kartu mels bendrą visų Tėvą, kad išsipildytų mūsų brolio Kristaus malda kančios išvakarėse: "Kad visi būtų viena . . ." (Jono 17,21).

Pop. Paulius VI, prieš uždarydamas Vatikano II susirinkimą, tarp kitų paskelbtų dekretų vieną paskyrė paminėti didžiojo italų poeto Dantės gimimo 700 metų sukaktį. Dantės parašyta "Dieviškąja komedija" pavadino taikos poema.

Palietęs veikalo visas tris dalis, popiežius išsireiškė: "Pragaras yra niūri, prislėgta, amžinai prarastos ramybės giesmė; Skaistykla yra maloni, viltingai laukta ramybės giesmė; Dangus yra triumfuojantis amžinosios ramybės pergalės himnas".

Popiežius vadina Dantę vienu iš didžiausių katalikų poetų. "Jis yra ypatingai mūsų, — sako popiežius, ir tuo mes reiškiam katalikų tikėjimą. Jis yra mūsų, kadangi visas jo darbas dveikia meile Kristui ir kadangi didžiai mylėjo Bažnyčią, kurios šlovę jis apdainavo. Jis yra mūsų, kadangi jis pripažino ir gerbė Romos popiežių, Kristaus vikarą".

Išleisdamas minėtą dekretą, pop. Paulius VI taip pat įsteigė pastovią Dantės studijos katedrą šv. Jėzaus Sirdies universitete Milane.

Minėtas raštas vardu "Motu proprio", išleistas praėjusių metų gruodžio 7. Paskelbtas "L'Osservatore Romano" gruodžio 30.

Popiežius, be to, praėitų metų vasarą ypatingu laišku Ravenos ir Florencijos arkivyskupams priminė Dantės sukaktį. Vatikano dienraštis "Osservatore Romano" išleido specialų numerį.

Prieš 44 metus pop. Benediktas XV taip pat pagerbė tą didįjį "Dieviškąsios Komedijos" autorių, kai buvo minima 600 metų Dantės mirties sukaktis. Pagerbė tada 1921. IV 30 enciklika "In praecleara summorum". Joje pabrėžta: — "Zymiausiose didžiųjų žmonių teletų eilėse, kurie yra katalikų tikėjimo pasididžiavimas ir kurie, be to, kitose srityse, ypač literatūroje ir mene, laiko savo genijaus nemirtinguosius vaisius, didžiai vertus religijai ir civilizacijai, aukščiausiai iškyla Dante Alighieri". Tais pačiais 1921 metais rugsėjo mėn. Ravenos mieste, minint Dantės mirties sukaktį, dalyvavo aukšti Bažnyčios ir valstybių atstovai, kad atitinkamai pagerb-

Benvenutas Ramanauskas OFM.
Baigiant Vatikano II susirinkimą, pagerbtas Dantė ryšium su jo 700 metų gimimo sukaktimi. Milane įsteigta pastovi Dantės studijų katedra.

tų tų metų didįjį tretininką ir poetą. Popiežius pasiuntė savo atstovą-kardinolą, Sorbonos universitetas Paryžiuje — daug savo profesorių, kone kiekviena kultūringa tauta — savo atstovus.

Dantė gimė 1265 gegužio mėn. Florencijoje ir ten pat Santa Croce pas pranciškonus buvo išėjęs vidurinius mokslus. Tvirtinama, kad poetas dar jaunuolis buvo įstojęs į pranciškonų ordiną ir turėjęs Fra Pellegrino vardą. Tačiau toks gyvenimas nebuvo jam lemtas.

Pasibaigus naujokynui, jis grįžo pasaulin. Čia prasidėjo jo kūrybinis bei tremties gyvenimas (1302). Dantė savo veiklą "La Commedia" pradėjo ražyti 1307. Simtu su viršum giesmių poetas alegoriškai aprašo savo kelionę per pragarą, skaistyklą ir dangų. Veikalas buvo parašytas italų kalba. "Atmetus visokius galimus ir negalimus asmeniškų įvairių komentarų spėliojimus, galime sutikti su šiuo A. Masseron labai trumpu, bet giliai žvelgiančiu Komedijos supratimu: "Ji

nieko kito nedėsto, kaip tik žmogaus likimo ir gyvenimo normų problema, — normų reikalingų individams ir tautoms" (Varpelis, 1965).

I lietuvių kalbą eilėmis vertė prel. J. Narjuskas 1938. Proza gana sklandžiai atpasakoja kun. Bonaventūra Zajančkas. O. F. M. Viena kita jo versta giesmė ejo "Į Laisvę" 1942 a.karpoje.

Dantė buvo šv. Pranciškaus III Ordino narys. Praeitais metais "L'Osservatore Romano" gana plačiai šiuo klausimu pasisakė. Iš senų pranciškonų vienuolyno kronikų (1480-1525) Florencijoje susekta, kad "Dante Alighieri, kuris laikėsi Ravenos miesto ir gyveno religinį vienuolinį gyvenimą, priėmė šv. Pranciškaus III ordino drabužį, kurį jis trumpai prieš savo gyvenimo pabaigą pakeitė į konventualų-pranciškonų habitą". "Pragaro" giesmėj pats save nužemintai pavaizduoja: — "Aš užsidėjau juosta-virvę, kad suspaustose valandose sugautčiau rainą panterą . . ." (XVI,

ILLIUSTRACIJA Dantės "Dieviškąja komedijai". — Dantė ir Vergilijus pragare.

108). Pantera turėtų reikšti ne-skaistumo simbolį.

Pizos universiteto prof. Francesco di Bartolo da Buti, Dantės tyrinėtojas, tvirtina, kad Alighieri jaunystėje buvo įstojęs pas pranciškonus ir vadinosi Fra Pellegrino, tačiau įžadų nebuvo padaręs. Vėliau išstojęs iš ordino, gana vaizdžiai, sako: "Paskum aš, kaip Virgilijus man liepė, atriškiau juosta-virvę ir mazgais suraizgydamas ją perdaviau savo magistrui".

Kaip tik tuo laiku (1295), kai Dantė buvo florentiečių senato prioras, jis buvo atsidūręs keblioj padėtyj: konfiskavo jo turtus ir atėmė pilietybės teises. Jis tuomet turėjo įstoti į III Ordina: "Aš buvau karys, paėmiau juosta ir habitą ir galvoju šiame drabužyje daryti atgailą" (Prag XXVII, 67).

Kad Dantė buvo tretininkas, dar aiškiai liudija Giotto (1266-1337), Dantės amžininkas ir jo draugas, kuris nupiešė Dantės paveikslą šv. Pranciškaus bazilikoje, Asyziuje.

Dantė mirė 1321 rugsėjo 13 Ravenoje. Ten pat su habitu buvo palaidotas pranciškonų bažnyčioje.

Praeitais metais rugsėjo 14 Italijoje tūkstančiai tretininkų

ALIGHIERI DANTE

buvo suvažiavę į Ravenos miestą prie Dantės kapo. Tose iškilnėse dalyvavo 35 viso pasaulio pranciškonų arkivyskupai, kurie buvo atvykę į paskutinę Vatikano II susirinkimo sesiją. Taip pat buvo visų keturių pranciškonų ordino šakų generolai. Iškilnės įvyko šv. Pranciškaus bazilikoje, Ravenoje, kur Dantė 1321 rugsėjo mėnesį buvo palaidotas. Vietos arkivysk. Baldassari ir vienas iš prelatų iškilmingoje procesijoje nešė aukšnią kryžių, padovanotą pop. Pauliaus VI, ir jį padėjo prie Dantės antkapio.

Isakovas norėjo pirkti žaisliukų

Istorija, apie kurią kalba su dideliu nenoru, nes ji labai nelaiku

Jungtinėse Tautose yra toks skyrius, kuris vadinasi "vaikų fondas". Jame nuo 1962 yra iš Maskvos atvykęs pareigūnas Vadim Isakov. Jis yra 35 metų, turi žmoną ir du vaikus. Nežinia, ar vaikų skyriuje bedirbdamas pats užsimanė žaisliukų ar jų panorą vaikais, bet Isakov sugalvojo jų nusipirkti. O pirkti turėjo už ką — juk jis gauna 16,000-18,000 dol. metam.

Pernai birželio mėn. jis atvyko į Patersoną, N. J., kreipėsi į firmą "Trans-American Machinery a. Equipment Corp" — į tos įmonės prezidentą George Yohrling ir viceprezidentą Leonard Epstein. Taip, jis esąs iš vaikų fondo; jis rūpinasi reikmenimis to fondo laboratorijom. Jis noris pirmiausia gauti vartotą mašiną labai

ploniam gražteliam gaminti —

tokiam kaip firma Elgin Watch gamina.

Prezidentas ir viceprezidentas mielai patarnaus ir biznį padarys. Bet Jungtinių Tautų svečiui išvykus, dėl visa ko susižinojo su vienu savo pažįstamu iš FBI. Tas pamokė — neatstumkit tokios įstaigos kaip Jungtinės Tautos ir nepykinkit to, kuris nori žaisliuko, bet žaiskite su juo.

Zaidimas truko neilgai, nes svečias iš Jungtinių Tautų išvyko atostogų į Maskvą. Rugsėjo mėn. grįžo, dar labiau ištroškęs žaislų. Parsivežė net lapą, kuriame buvo surašyti norimi žaislai. Tarp jų:

— Povandeninis robotas, kuris su visais reikmenimis paroduodamas už 300,000 dol.;

— Seši akceleratoriai — toki daikteliai, cigaretės dėžutės

(nukelta į 4 psl.)

JONO
BUDRIO

ATSIMINIMAI

LIETUVOS KONTRŽVALGYBA 1922-1923

Copyright

JONAS BUDRYS visiem buvo gerai žinomas kaip ilgametis Lietuvos generalinis konsulas New Yorke.

Prisimenant nepriklausomos Lietuvos laikus Jono Budrio vardas neatidalyjamas nuo Klaipėdos krašto išjungimo į Lietuvą istorijos.

Mažiau kam žinoma, kad Jonas Budrys buvo vienas iš nedaugelio tų žmonių, kuriems teko vadovauti vadinamai kontržvalgybai, sekusiai Lietuvos priešų pagrindinį veikimą. Jis buvo tos Lietuvos įstaigos priekyje 1922-23. Tai buvo valstybės kūrimosi pradžia — laikas, kada visokis elementas stengėsi nenusistojusia padėtim pasinaudoti savo asmeninei ar kitos valstybės naudai. To svetimųjų veikimo epizodus, išaiškintus Lietuvos kontržvalgybos, Jonas Budrys

protarpiais pasakodavo mūsų redakcijos žmonėms. Pasakodavo taip, kad klausantieji tegalėjo reaguoti skatinimu surašyti pasakojimus, nes pasakotojas yra vientelis, kuris gali nušviesti tos srities veiklą.

Gen. konsulas Jonas Budrys mirė 1964 rugsėjo 1 dieną, palikdamas pluoštą savo surašytų atsiminimų, kurie parodė jį iš naujos pusės — kaip patrauklų, intriguojantį pasakotoją.

Malonių p. Reginos Budrienės sutikimu, Darbininkas imasi tuos Jono Budrio atsiminimus skelbti, kaip išliekamą ilgiam laikam jam atminti paminklą.

Copyright teisė pasilaikoma.

Redakcija

KIEKVIENA VALSTYBĖ, nepaisant, kokia bebūtų jos valdomoji forma, negali apsieiti be specialios institucijos, kuri rūpintusi saugumu viduje — taip sakant, būtų vyriausybės akys ir ausys. Senose valstybėse tokia institucija esti teisingumo arba vidaus reikalų ministrų priklausomybėje. Naujai atsikūrusi Lietuva pradžioje, sudarydama savo administracinį aparatą, ėmė pavyzdį iš Rusijos, ir iš dalies iš vokiečių okupacinės valdžios. Kraštas dar nebuvo apvalytas nuo priešų, ir valstybės sienos dar nebuvo galutinai nustatytos. Tad svarbiausią žodį saugumo srityje, nors ir viduje, turėjo krašto apsaugos ministerija. Jos žinioje, kaip vyriausio štabo padalinys, buvo žvalgybos skyrius, savo ruožtu padalytas į žvalgybą (užfrontės) ir kontržvalgybą (vidaus). Lietuva tam darbiui bent kiek paruoštų žmonių neturėjo. Tačiau tenka pabrėžti krašto apsaugos ministerijos vadovybės išmintį ir apdairumą, kad ji neatidavė tos svarbios šakos kitataučiams, tegul ir specialistams. bet paskyrė į vadovaujančias vietas lietuvius-patriotus. Į tą tarnybą stėjo patys arba buvo pakviesti ir perkelti iš karinių dalinių karininkai ir kariai, buvę studentai arba šiaip daugiau išsilavinę jaunuoliai, daugiausia iš vadinamosios inteligentų kuopos. Tai buvo gera, idealistiškai nusiteikusi, bet žalia medžiaga. Paruošti pritaikytus valstybės teritorijai etatus, padalinius, išdirbti statutus, instrukcijas ir jau-

niems pareigūnams pirmuose žingsniuose, visiškai naujoje jiems srityje, patarti buvo priimti rusai. Mat, jie visi buvo ir antibolševikai, bent tais motyvais pasiliko Lietuvoje, ir neturėjo simpatijų Lenkijai, o tuo metu tai kaip tik ir buvo reikalinga. Negalima visų rusų apibūdinti vienodai: naudingi ar žalingi; tarp jų buvo ir gerų žinovų ir labai padorių žmonių. Bet pasitaikė ir tokių, kurių tikslas buvo pasipelnyti kiek tik galima, o vėliau išvykti kur toliau į užsienį. Vienas, kitas suprato jaunos valstybės aspiracijas, nelaukė žėdimu sau priklausyti nuo jaunuolių. Bet ne visi tikėjo Lietuvos ateitimi. Į Lietuvą kesinosi didesni ir daug stipresni kaimynai, ji dar ilgai negavo didžiųjų valstybių pripažinimo; lietuviai kovojo už save ir savo ateitį, bet jie — rusai, už ką? Padoresni, matydami savo tautiečių-kolegų elgesį, kad ir nenorėjo jų skusti lietuviams, bet jautė, jog tik laiko klausimas ir tie kyšininkai pakliūs ir įklampins ne tik save, bet paklenks ir visiems čia esantiems rusams. Iš kitos pusės, jauni 23-25 metų lietuviai-viršininkai, tiktai vakar buvę studentai, neradavo tinkamo tono santykiams su tais 50-60 metų amžiaus pulkininkais.

Atvykęs į Lietuvą 1921 metais pirmomis birželio dienomis, buvau nustebintas Kauno stotyje, kai mane pasitiko ne tik giminės, bet ir jaunas karys. Mano sesuo, supažindindama mus, pavadino jį kažin koku viršininku. Tas žodis — žvalgyba — buvo man dar negirdėtas ir nesuprantamas ir turėjo būti paaiškintas, kad tai "razvedka".

Nemaniau, kad tas, nors ir su didele barzda, bet tik 25-26 metų vyras, galėjo būti tokios svarbios institucijos priešakyje, taip sakant, vyriausias viršininkas. Bet jau pats faktas, kad jis asmeniškai atėjo manęs pasitikti, lygiai kaip ir visas jo malonus elgesys, veikė paperkamai jo naudai. Kai jis paklausė apie mano planus, atsakiau, kad keletą dienų noriu pasisvečiuoti pas tėvus ir gimines, kurių nemačiau nuo 1913 metų, o vėliau, pasitaręs su jais, galvosiu apie planus ateičiai. Paprašė mane po kelių dienų užėiti pas jį į butą pasikalbėti. Tai buvo mano pirma pažintis su Mykolu Lip-

(Bus daugiau)

Klaipėdos kraštas Lietuvai

Kovos dėl Baltijos pamaro (2)

DR. M. ANYSAS

Lietuviai niekada neatsisakė tu savo žemių, kurias Prūsijos ordinas buvo užėmęs, ir pakartotinai reikalavo jų grąžinimo. Kai Algirdo ir Kęstučio valdymo metu popiežius ragino, kad lietuviai priimtų krikštą, abu tie Lietuvos valdovai 1358 statė savo sąlygą: iškraustyti Prūsijos ordiną iš užgrobtų lietuviškų žemių, jį perkelti į stepes totorių krikščyti, o lietuviams gražinti Ordino užgrobtą žemę ligi Alnos ir Prieglos upių su Karaliaučiumi, Kuršiu ir Vidžeme. Tačiau vokiečių imperatorius pareiškęs, jog jis neturįs teisės atimti iš Ordino tų žemių, kurias valdo užkariavimo teise.

Kai Lenkija po antrosios Torūnės taikos (1466) atgavo Prūsijos ordino pagrobtais lenkų žemes apie Vyslą ir Vyslos žiotis bei dalį vakarinių prūsų, tai Lietuva nieko negavo, nes drauge su lenkais medalyvavo kare prieš Ordiną. Vėliau Lietuvos kancleris Radvilas Juodasis kėlė klausimą, kad Lietuvai tektų Nemuno žiotys su Klaipėda, bet dėl karo su Maskva ir savo mirties (1505) kancleris Radvilas Juodasis savo tikslo nepasiekė (žiūr. Darb. 1965 gruodžio 21).

Lietuvos-Lenkijos karuose su švedais Klaipėda keletis metų buvo užimta švedų. Septynių metų kare (1756-1763) Prūsijos karaliaus Fridricho II su Austrija, Prancūzija ir Rusija visa Prūsija ligi Vyclos buvo okupuota rusų kariuomenės. Prūsijos luomai turėjo pareikšti carinei Ežbietai ištikimybę. Bet Fridrichui II karą laimėjus, rusai turėjo pasitraukti. Visas senųjų prūsų kraštas su Mažąja Lietuva liko vokiškos Prūsijos valstybės rankose iki 1919 m.

KLAIPĖDOS IŠVADAVIMAS

Vokietijai pralaimėjus pirmąjį pasaulinį karą 1918 m. pabaigoje, tuometinė Mažosios Lietuvos Taryba kreipėsi į karą laimėjusius sąjungininkus prašydama atskirti nuo Vokietijos visą Mažąją Lietuvą ir ją prijungti prie Lietuvos. Sąjungininkai neneigė Tarybos reikalavimo teisingumo, bet jo nepatenkino aiškindami, kad kai kuriose vietose germanizacijos procesas esąs pažengęs per toli. Versalio sutartimi 1919 visa šiaurinė Mažosios Lietuvos dalis buvo atkirsta nuo Vokietijos ir perduota sąjungininkų priežiūrai. Nepaisant Vokietijos protesto, Klaipėdos kraštas buvo 1923 faktiškai ir 1925 juridiskai sujungtas su Lietuva.

Tik 16 metų Klaipėdai ir jos kraštui buvo lemta gyventi kartu su Lietuva. Į Lietuvos vyriausybės pasipriešinimą leisti steigti nacionalsocialistines partijas krašte, Trečiasis Rei-

chas reagavo ekonominiu bei spaudos karu prieš Lietuvą. Buvo neigiama istorija, nepripažįstamos lietuvių teisės Klaipėdos krašte. Buvo dar sūkaviškai: Rottet aus, was litauisch ist — išnaikinkite visą, kas lietuviška. Ryšium su tuo šimtai iš amžių lietuviškų pavadinimų buvo pakeisti vokiškais, kad ateityje niekas nebeldytų, kad čia anksčiau gyventa lietuvių. 1939 m. kovo mėnesio pabaigoje Lietuvos vyriausybė Hitlerio grasinimų buvo priversta atiduoti Klaipėdos kraštą Trečiajam Reichui.

Isakovas . . .

(atkelta iš 3 psl)

dydžio, bet kaštuoja viso 18,000. Jie vartojami preciziniam matavimam raketose.

— Miniatiūrinis komputelis už 45,000. Jis vartojamas sudėtinguose Amerikos raketų paleidimuose į erdvę.

— Iš titaniūsus gaminti indeliai, kurie gali atlaikyti 60,000 svarų spaudimą vienam kv. coliui. Tai žaisliukas erdvės tyrinuose.

— Kai kurie kiti įtaisai, kurie Amerikoje vartojami Atlaso raketų įrengime.

Dėl tų žaisliukų įmonės prezidentas ir viceprezidentas žaidė su Isakovu iki metų galo. Buvo 10 kartų susitikę, apie 12 kartų telefonu tarėsi. Prezidentas Yaorhlingas, kare parašutininkas, buvo sugalvojęs net ir pagudrauti: o kad taip: akcelerometra, kurio labiausiai norėjo tos Jungtinės Tautos, pakūšis netikrą, klaidinantį . . .

Bet kiekvienam žaidimui ateina galas. Įmonės prezidentas apgalvestavo, kad jis atėjo per greitai. Gaila, sakė, kad mes žaidėme, tik 7 mėnesius, o ne 7 metus. Kaip ten nutiko, neaišku, kad įmonės prezidentas ir viceprezidentas savo žaidimą papasakojo Journal American, o tas laikraštis viską ir paskelbė. Korespondentai tuojau į FBI — paaiškinimo. Nieko negavo. FBI tyli. N. Y. Times tuojau ir valstybės departamentą. Atsakė, kad dalykas aiškinamas vyr. valstybės gynėjo: aiškinama esą, ar Isakovas nusikaltes Amerikos valstybės įstatymam . . .

Nepatogu ir aiškinti tokiu metu. Kaip tyčia žaisliukų ir Jungtinių Tautų istoriją paskelbė tą pačią dieną, kada prezidentas kalbėjo apie paramą Jungtinėm Tautom, apie prekybos išplėtimą su Sovietais ir apie "tiltų statybą", visai neminėdamas tos srities, kurios žaislais taip domėjosi Isakovas.

SUKILELIAI Klaipėdos gatvėse 1923 sausio 15.

1965 metai Balfe

Pagal įstatus Balfo apyskaitiniai metai prasideda ir baigiasi liepos 1. Lietuviai yra labiau įpratę subalansuoti darbą kalendoriniais metais. Daugelis įstaičių bei organizacijų prašo davinį už kalendorinius metus. Todėl Balfo Centrai tenka sudaryti dvi apyskaitas: už fiskalinius ir už kalendorinius metus. Tos apyskaitos dažnai būna šiek tiek skirtingos. Tačiau Balfo metinis balansas beveik nusišalto prie 100,000 dolerių pinigais ir apie tiek pat dolerių gėrybėmis.

Balfo 1965 metų pajamos.

Praeitais metais Balfo Centras turėjo 100,671 dol. pajamų, kurios susidarė iš trijų šaltinių. Apie 57,000 buvo suaukota grynai šalpai — Balfo Centro Valdybos nuožiūrai, 28,206 dolerių buvo prisiūta su pagėdavimu juos perduoti Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje, 9,630 dolerių buvo skirta Saleziečių gimnazijai, mažesnės sumos taip pat buvo aukojamos TB ligoniams, karo invalidams, moksleiviam, veteranam. Trečioji Balfo Centro pajamų kategorija buvo nario mokesčiai (1,198 dol.), nuošimčiai, pajamos už perduotas atlaikas ir panašiai.

NAUJOS PLOKSTELĖS

Lietuviškų šokių muzika. Orkestrui palydint įgrotos 6 polkos, 4 valsai. Lietuviškas pupuri ir paskutinis kaukių balius. Kaina 4 dol.

Lietuvių dainos ir šokiai Nr. 2. Okupuotos Lietuvos ansamblio bei orkestro įgrotos 5 polkos, 4 valsai ir 5 lietuviškos liaudies dainos. Kaina 4.50 dol. Stereo 5.50 dol.

Dainos. Sol. A. Stempuzienės 25 liet. liaudies ir lietuvių kompozitorių muzikos kūriniai, palydinti simfonijos orkestro, diriguojant D. Lapinskui. Kaina 6 dol. Stereo 7 dol.

Persiuntimui paštu JAV pridedama 50 centų. Kanadon 1 dol. Kreiptis: Darbininkas Adm. 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Salia pinigų, Balfo Centras buvo sugabenta ar paštu prisiūta įvairių gėrybių: gerai atrinkti rūbų, knygų, patefono plokštelių, vaikams žaislų, vaisių, net įvairių aparatų, įrankių, indų ir viena dar gera gitara. Balfo Centras viską su dėkingumu priėmė ir visad rado, kur ir kaip tas gėrybes sunaudoti.

Balfas išleido daugiau nei gavo

1965 metais Balfas darbams neužtekto pajamų: buvo išleista 102,292 doleriai, 1,621 dol. daugiau nei gauta. Skirtumą teko padengti iš 1964 metų liekanos.

Visai natūralu, kad Balfas pagerbė (be jokio atlyginimo) aukotojų valią ir nominuotas sumas persiuntė, kam jos buvo skirtos. Vasario 16 gimnazijai buvo suaukota 28,206 doleriai, o Balfas nusiuntė 36,806, taigi pridėjo "savų" 8,600. Tie pinigai buvo skirti išimtinai mokinių maistui, išlaikymui, ne statyboms. Saleziečių gimnazijai nusiūta tam tikslui suaukoti 9,630 doleriai ir dar iš Balfo kasos pridėta 1,250 dol., viso — 10,880 dol.

Iš Lenkijos buvo gauta apie 1,500 prašymų, patenkinta tik 716, nes daugelis prašymų atrodė lenkų (lietuviškai) rašyti, arba aiškiai apgaulingi, perdažnai rašomi. Pažymėtina, kad daugelį prašymų iš Lenkijos Balfas gauna per tarpininkus, bet didžioji dalis pasiekia betarpiškai. Lenkai taip pat neglosto tų, kurie gauna siuntinius iš užsienio, bet mūsų šelpiamieji yra tiek neturtingi, tiek nugalostyti, kad jokių bausmių nebebijo. Beveik tas pats pasakytina ir apie Balfo šelpiamuosius sovietinėje vergijoje.

Per 1965 metus Balfas išsiuntė viso 1,199 individualias siuntas, kurių vertė siekia 55,000 dolerių. Be rūbų, buvo dar 67 vaistų siuntiniai ir 93 su knygomis.

Balfas teikė paramą ir grytais pinigais, siųsdamas juos čekiais, kuriuos pasaulio bankai mielai išmokėdavo šelpiamiesiems. Balfo čekiai ejo į

daugelį pasaulio kraštų. Grytais pinigais šalpai buvo išleista 86,182 dol. Čia įeina sumos, pasiūstos mokykloms, prieglaudoms, apmokėjimui už siuntas ir pan. Vokietijos tremtiniams be 49 siuntinių, nusiųsta 5628 dol., Kolumbijos lietuviams — 1,060, JAV — 1212 dol., į kitus kraštus — po mažiau.

1965 metais Balfas ne tik darė imigracijos dokumentus, bet daugeliui skolino ir kelionpinigius, tik bėda, kad atvykusieji nenori tų pinigų bent dalimis gražinti. Tai gasdina Centro Valdybą naujas paskolas kelionėms besvarstant.

Ne viena duona žmogus gyvas. Todėl Balfas šelpiamiesiems, jei tik gavo jų prašymus, užsakė įvairius lietuviškus laikraščius, apmokėdamas per šimtą prenumeratų.

Metus baigiant.

Reikia pasidžiaugti, kad JV lietuviai tebėra dosnūs savo varguoliams, kurių dažnai nė nepažįsta. Nežiūrint įvairių vajų ir kritikos, suaukota tik 5000 dolerių mažiau nei 1964 metais.

1964 metais JAV lankėsi pats Vasario 16 gimnazijos direktorius ir tada susirinko vien statybai per 20,000 dolerių, o 1965 metais tik gimnazijos rėmėjai aukojo ir rinko labai nepalankios kritikos ir priekaištų atmosferoje.

Antra Balfo 1965 metų problema buvo skyriuose, kur gana sunku surasti naujas vadovybes, o senosios skundžiasi pavargusios.

Balfo 1965 metų apyskaitų detales galima gauti Centre ar pas direktorius. Fiskalinių metų apyskaitos pateikiamos Balfo seimams ir siuntinėjamos visiems Balfo skyriams.

Kun. L. Jankus
Balfo Reikalų Vedėjas

MAŽOSIOS LIETUVOS atstovai Lietuvos Valstybės Taryboje. Iš k. į d. K. Lekšas, M. Jankus, J. Strėksys.

13-me šimtmeityje lietuvių apgyventą plotą, užėmė rusai ir sudarė vadinamą Karaliaučiaus kraštą (Kaliningradskaja Oblast)

Sovietų Sąjunga yra okupavusi maždaug tas sritis, kurios iš proistorinių laikų buvo apgyventos lietuvių ir kurių šalių grąžinimas Lietuvai buvo pakartotinai reikalaujamas. Rytų slavai-rusai šiuose kraštuose niekuomet negyveno ir su jais neturėjo jokių santykių. Jie neturi jokių teisių į juos.

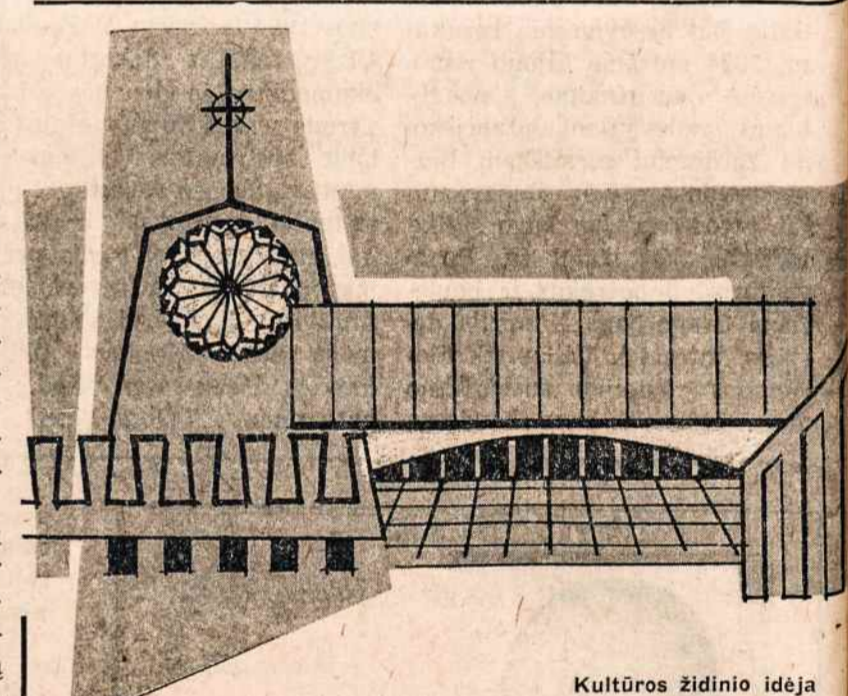
Lietuviai todėl turi pilną teisę reikalauti, kad vėlesnė tautos konferencija priskirtų Lietuvai visą Karaliaučiaus sritį, padarius kai kurias korektūras lietuvių naudai šiaurinėje Barteje ir pietų Sūdovoje.

Rūpinis pašaukimu reikalais

Paskutiniame lietuvių pranciškonų vadovybės posėdy buvo pertvarkytas kandidatų į vienuoliją ieškojimas. Šiam darbui, vietoj vieno kunigo, paskirti keli kunigai, kuriems pavesta rūpintis apibrėžtom sritim.

Pennsylvanijai paskirtas T. Kazimieras Venslovas, gyvenąs Bridgevillės vienuolyne. Brooklynui ir New Jersio valstybei paskirti T. T. Kornelijus Bučmysis ir Juozapas Bacevičius, gyvenąs Brooklyno vienuolyne Massachusetts ir Connecticut valstybėms — T. T. Gediminas Jočys ir Augustinas Simanavičius, gyvenąs Kennebunkport vienuolyne. Kanadai, Čicagose, Detroito, Clevelando, Amsterdamo, Rochesterio miestams — T. Rafaelis Šakalsys, gyvenąs Toronto vienuolyne. Kitom vietovėm rūpinis provincijolas, pasiūsdamas įgaliotus tėvus.

Minėti kunigai pranciškonų gavę klebonų sutikimą, kandidatų į vienuoliją reikalu lankysis lietuvių parapijose. Jau baigiama spausdinti reikalinga informacija, kuri nušvies lietuvių pranciškonų tikslą ir dabartines bei ateities užsimojimus.

Kultūros židinio idėja (arch. A. Kulpavičius)

VISI BENDROM JEGOM STATYKIME

KULTŪROS ŽIDINĖ NEW YORKE

- STATYBOS FONDAS ATIDARYTAS
- PATOGUS ŽEMĖS SKLYPAS ATRASTAS
- PASTATO PLANAI RUOŠIAM

KĄ PASIRYZOME — ĮVYKDYSIM!

DABAR YPAČ REIKALINGA JŪSŲ AUKA ŽEMĖS SKLYPUI PIRKTI

TĖVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)
680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221

Siunčiu auką statybų fondui ir prašau įrašyti mane / mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius:

- Garbės fondatorius (\$1000)
- Amžinuosius narius (\$500)
- Fundatorius (\$100)
- Rėmėjas (mažesnė auka)

Pasižadau iš viso paaukoti ateityje statybų fondui

ADRESAS

(Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible))

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiūsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiūsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Prašau pratęsti prenumeratą 1966 metams.

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$7.00.

Siunčiu už prenumeratą \$....., aukų \$..... Viso \$.....

(Data)

(Parašas)

Darbas, mankšta ir širdis

Kūno mankšta yra geras dalykas jaunystėje, bet ir jauna širdis bei augantis organizmas gimnastikos yra labai reikalingi. Žiūrėkite, kaip bėgioja vaikai ir vienoje vietoje nenustygs ta.

Mankšta yra patariama visų gydytojų ir vyresnio amžiaus žmonėms, kai jau žmogus pastorėja ir kūnas apsidengia riebaliniu audiniu. Net žmogus, turėjęs širdies ataką, privalo atsargiai ir gydytojo priežiūroje laikytis visų nurodymų ir mankštintis.

Apskritai, visos gimnastikos formos yra sveikas dalykas žmogaus organizmui. Sportininko širdis yra daug stipresnė.

Aristotelio mokinyš Platonas rekomendavo gimnastiką vyresnio amžiaus žmonėms, taip pat ir senatvės sulaukus patarė gimnastikuoti.

Niekas nesiskundė mankštos trūkumu, kol žmogus dar neturėjo garo mašinos, traukinių ir automobilio elektros bei visų jos pritaikymų. Telegrafas telefonas, lėktuvai ir greitas susisiektimas atnešė žmogaus gyvenimui daug patogumo, bet kartu ir skubėjimo bei dvasinio įtempimo pavojų.

Amerikoje širdies ligonių miršta kasmet apie milijonas žmonių ir jų tarpe 250,000 nesulaukia nė 65 metų.

Specialistai gydytojai nurodo ir priežastis dėl kurių taip išsiplėtė širdies ligos. Žmonės Amerikoje per daug ir netinkamai valgo, per daug geria kavos. Yra žmonių, kurie suvarato 30 svarų ir daugiau per metus kavos, o svarbiausia, kad daug rūko ir geria alkoholio.

Daug gydytojų mano, kad žmogus sulauktų giles senatvės (dar Aristotelis nustatė žmogaus amžių 77 m.), jei jo profinės ir kūno bei jausmų galios nebūtų taip stipriai įtempiamos.

Milijonai dolerių išleidžiami tyrinėjimam, ar gausaus maisto pakeitimas atatinama dieta sumažintų riebalų procentą kraujyje, ir ar šie pakeitimai maitinime padėtų išvengti daugeliui žmonių širdies atakų?

Labai yra svarbu turėti gerą širdį — kraujo pompą ir švartus bei elastingas gyslas. Bet kraujo indų priežiūra ir maisto dieta yra tik dalis rūpimo klausimo.

Daug dalykų mūsų širdį labai jaudina, ir ji tuojau pradeda plakti daug smarkiau. Visame žmogaus kūne yra išsišakojęs vadinamas elektrocheminis mechanizmas, kuris siunčia signalus ir širdis, nepriklausoma mūsų valiai, tuojau ima greičiau plakti.

Žmogaus protingos gimnastikos sutvirtinta širdis gali daug daugiau pervaryti kraują per tam tikrą laiką (pv. per minutę — kvortą kraujo), negu atrofota ir sumenkusi širdis visai nesimankštintan.

Zinome gerai, kad ilgesnį laiką sergant ir gulint lovoje, mūsų kojos labai suplonėja, nes kelias savaites išbūname nevaikščiojė. Panašiai yra su širdimi, kai nepaisoma mankštos.

Jūsų širdis ir kraujo indai protingai besimankština — bus daug sveikesni.

Žmogaus širdies klausimas yra dviguba problema: juo žmogus darosi daugiau civilizuoatas, juo jis daugiau pamiršta mankštinti savo muskulus ir patenka vis daugiau į dvasinio įtempimo ir įvairių didelių rūpesčių būklę. Akmens amžiaus žmogus visais savo bėdas sprendė kovodamas arba greitai nuojų pasitraukdamas ir vėl sau ramiausiai gyveno.

Jei jaunuolis nerūko ir negeria, tai bestudijuodamas universitete neturės rūpesčių su savo širdimi ir ja nesiskųs. Širdis ir kraujo indai bus sveiki, tik gali kur nors susirinkti sukietėjusių taukų taškas.

Amerikoje žmonių maistas yra labai turtingas riebalais ir krakmole gaminiais. Jaunam ir beaugančiam žmogui toks maistas daug nepakenks, nes jo organizmas labai daug sudegina kalorijų.

Visos širdies bėdos prasideda tada, kai žmogus suauga ir gauna sėdimą ar mažai judėjimo reikalaujantį darbą ir pradeda daug ir nuolat rūkyti, gerti ir daug valgyti. Vyresnio amžiaus žmogus daug mažiau laiko praleidžia bevaikščiodamas. Jis sėdi automobilyje, jis stovi elevatoriujė, sėdi prie darbo stalo ir t.t. Tik savaitgaliais kai kurie dar važiuoja pažaisiti golfo ar kitų žaidimų, bet ir tai daugiau išgeria, smarkiai rūko ir valgo daug mėsos bei saldumynų.

Civilizuotas žmogus baigia pamiršti gilią diafragmos kvėpavimą. Gilaus įkvėpimo ir išpučiamo oro kiekis parodo jūsų širdies sveikatos laipsnį. Žmogus prie darbo stalo arba vairuodamas automobilį giliai nekvėpuoja ir dar blogame fabriko ore dirba.

Nepersunkus fizinis darbas nokenkia žmogui ir saugo jo svorį ir sveikatą.

Dr. Daniel Brunner Tel Avivo universitete tyrė 5300 vyrų ir 5200 moterų Izraelio bendruose ūkiuose. Juos maitino ta pati virtuvė paprastu ir sveiku maistu. Šių ūkiu darbininkų sveikata buvo neblogo ir jų tarpe širdies atakų pasitaikydavo du kartu mažiau, negu ten pat dirbančių viršininkų ir kontoros darbininkų.

Jaunas žmogus, pradėjęs mankštintis, turi kūno kultūros nenutraukti ir per visą savo gyvenimą. Jau apleidę fizinį lavinimą, turi vėl rūpestingai imtis mankštos programos, ir kasdien bent po truputį sportuoti.

Daug vaikščioti yra geras dalykas, bet jis nepavadoja žmogui reikalingos ir sveikos mankštos. Illinois universiteto prof. Dr. Thomas K. Cureton, sako, kad kasdieninė mankšta sunaudoja apie 300-500 kalorijų ir dėl to žmogaus kūrio svoris gali būti normalus, o tai yra labai svarbu.

Zmėnė, kurie yra turėję širdies ataką ir vėliau sutvirtėję nėra pasmerkti būti visą laiką neaktyvūs sporte.

Tik daktaras sprendžia ir pats žmogus jaučia, kokios mankštos reikia imtis ir kada ją galima pradėti.

Galima nusistatyti sau kasdieninę mankštą: bėgimą, plaukymą, maudymasi, švedų gimnastiką, dviračių važinėjimą ir kt. bent 20 minučių.

Nemiegas žmogus pjauna be peilio ir labai vargina širdį bei kelia kraujo spaudimą. Ne be reikalo seni žmonės sakydavo: "Nakties darbai — dienos juokai".

Vyresniame amžiuje žmogui jau nepakanka 8 val. poilsio, bet reikia 10 val. ir daugiau. Miego metu atliekamas žmogaus kūno remontas, jeigu galima taip išsireikšti.

Lengvą darbą dirbant žmogaus širdis plaka apie 70 kartų per minutę ir jis kvėpuoja apie 20 kartų per minutę. Žmogui remiai miegant širdies plakimas ir kvėpavimas sulėtėja apie 2 kartu. Dėlto reikia eiti poilsio visuomet tuo pačiu metu, pv. 10 val. v., nes žmogus rytą pabus vis tą pačią valandą, nors būtų tik valandą kitą miegojęs.

Nieko nedirbk labai pavargęs, bet mesk viską į šalį, praverk langą ir tuojau eik išsėtis. Žmogaus vidaus balsas yra geriausias jo gydytojas — sakydavo Lietuvos universiteto garsus prof. Pr. Dovydaitis.

(Naudotasi Catholic Digest strp. 1965 m. ir kt. šaltiniais).
J.D.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS Krašto Valdyba. Iš k. į d. pirmoje eilėje: kun. A. Žilinskas — informacijos reikalams; O. Indrelienė — žalpos fondo pirm.; A. Rinkūnas — vald. pirm.; G. Rinkūnaitė — jaunimo sekcijos vad.; St. Kairys — kultūros komisijos vad.; antroj eilėje — J. R. Simanavičius — politinio komiteto pirm.; L. Tamosauskas — sekretorius; S. Cepas — izdininkas; ir E. Miliauskas — švietimo komisijos vad. Trūksta V. Judzentavičiūtės — II sekr. Nuotrauka S. Dapkaus.

KANADOS LIET. BENDRUOMENĖS VEIKLOS PLANAI

Kanados LB Krašto Valdybos posėdyje aptarti skyrių bei sekcijų veiklos planai šiem kadencijos metams.

Kultūros skyrius, kuriam vadovauja pirm. St. Kairys, tarp artimiausių uždavinių yra pramatęs rinkti medžiagą Kanados lietuvių istorijai ir dalį tos medžiagos panaudoti Kanados šimtmečio leidiniui anglų kalba; pagaminti naujas magnetofonines juosteles Vasario 16 ir Motinos dienos minėjimam bei

Kariuomenės šventei; pagelbėti leidejui platinti Kanadoje lietuvių enciklopediją anglų kalba; dar šią žiemą suorganizuoti platesnę jaunimo dailės parodą Toronte bei išjudinti Kanados lietuviškus chorus dalyvauti Dainų šventėje.

Jaunimo sekcija, vadovaujant pirm. G. Rinkūnaitėi, yra pramačiusi vykdyti Kanadoje PLB Valdybos paskelbtą Jaunimo Metų planą bei Kanadai pavestus specialius uždavinius; išjudinti ir apjungti Kanados lietuvišką jaunimą, organizuojant jaunimo susirašinėjimą bei leidžiant nepერიодinį biuletinį; pagelbėti Toronto lietuvių studentų sumanymui suorganizuoti liet. studentų sąjungos skyrius kiekvienamė Kanados universitete, kur tik yra bent keli lietuviai studentai; sausio 15 Toronte sušaukti Ka-

naudos liet. studentų suvažiavimą, steigiant Kanados lietuvių studentų sąjungą.

Salpos Fondas, kuriam vadovauja pirm. O. Indrelienė, yra numatęs keletą būdų kasai papildyti, o taip pat kiekvienoje ko. onijoje atgaivinti Salpos Fondo igaliojimo instituciją.

Švietimo skyrius, vadovaujamas pirm. E. Miliausko, yra pramatęs surinkti žinias apie veikiančias mokyklas ir kitas švietimo institucijas; dar šiais metais suruošti tradicinis mokytojų dienas, kuriose būtų nagrinėjami būdai ir priemonės, stengiantis lietuvišką mokyklą padaryti patrauklesnę; įtraukti jaunimo organizacijas į švietimo darbą.

Politiniam komitetui vadovauja pirm. J. R. Simanavičius.
A.Ž.

Amerikos Lietuvių Tarybos pranešimas

Antanas J. Rudis — ALT pirmininkas, Eugenijus Bartkus — sekretorius ir Leonardas Simutis — ALT garbės pirmininkas trejetą dienų — š.m. sausio 10, 11, ir 12 — praleido Washingtone, D.C. Lankėsi Valstybės Departamente ir išsamiai kalbėjosi su Alton L. Jenkins, Baltijos Valstybių skyriaus viršininku, ir su Raymond E. Lisle, Rytų Europos skyriaus naujuoju direktoriumi.

Audijencijoje pas Atstovų Rūmų pirmininką John Mc Cormack ilgokai dėstė Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą vasario 16 d. Minėjimo programa pravesti pavadė kong. Daniel J. Flood. Audijencijoje dalyvavo ir chigaietis kongresmanas William T. Murphy. Aplankė ir keletą kitų kongresmanų.

Su senatoriais Paul H. Douglas ir Thomas J. Dood tarėsi Lietuvos nepriklausomybės minėjimo Senate reikalais. Ir Senate ir Atstovų Rūmuose minėjimas įvyks vasario 16 d. Tos dienos posėdžiuose abejuose Rūmuose minėjimą pradėti invokacijomis kviečiami lietuviai kunigai.

Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai, besilankydami JAV sostinėje, turėjo ilgesnį pasitarimą Lietuvos laisvinimo reikalais su Lietuvos atstovu Juozu Kajecku ir taip pat aplankė Amerikos Balso lietuvių tarnybos viršininkus ir jų bendradarbius.

Kontaktavo latvių biurą Washingtone. Be to, susitiko ir pasikalbėjo su visa eile lietuvių veikėjų, gyvenančių ir besidarbuojančių sostinėje.
ALT

NASHUA, N. H.

Seniausia ir didžiausia pašalpinė draugija mūsų parapijoje yra Sv. Kazimiero, suorganizuota 1899 spalio 3. Iš šios draugijos pirmųjų 15 organizatorių narių beliko gyvi tik Jonas Balvičius ir Jonas Jezukevičius. Draugija sparčiai augo nariais ir turtu. Jos nariai daug prisidėjo prie parapijos įsteigimo, kuri ir buvo pavadinta Sv. Kazimiero lietuvių parapija. Vėliau buvo suorganizuota Sv. Petro ir Povilo draugija. Prie minėtų draugijų priklausė beveik visi tie patys nariai. Jaunimas į šias draugijas neįsirašė, tad senesniems mirštant, draugijos nariai mažėjo. Susitarta abi draugijas suvienyti. Sv. Kazimiero draugija turėjo apie 15, 000 dol. ir apie 400 narių.

Šioje kolonijoje gyvavo Amerikos lietuvių piliečių klubas, kuris pakvietė Sv. Kazimiero draugiją prie jo prisidėti. Kvietimas priimtas. Sąjunginė organizacija pavadinta Amerikos lietuvių Sv. Kazimiero vyrų ir moterų pašalpinis klubas.

Tuo metu dar gyvavo lietuvių kooperacinė draugija, kuri turėjo valgomųjų produktų krautuvę ir valgyklą. Naujas

klubas nupirko kooperatyvą ir 1957 pastatė namą su svetaine. Kainavo apie 70,000 dol. Klubas gerai gyvuoja, bet nariais neatga, nes jaunieji nėsirašo. Dabar turi apie 300 narių-vyrų ir moterų. Susirgusiam nariui moka po 10 dol. į savaitę; po mirties išmoka 200 dol. Nariai moka po vieną dolerį ir mėnesį. Šių metų valdybą sudaro pirm. Mikas Tartelis, vicepirm. Jonas Marčiulionis; rašt. (anglų kalba) Stefanija Hastings; rašt. (lietuvių kalba) Kazys Nadzeika; finansų sekr. E. Barauskas; izd. William Gay; tvarkdarys Stasys Simutis, patikrinimo komisija — Kazys Nadzeika, Mikas Ziečelis ir Alfonsas Rutkauskas; kontrolės komisija — Albinas Tamulonis, Philip Hastings ir Adolfas Caplikas, direktoriai — Adolfas Caplikas, Antanas Marčėnėnis, Albinas Tamulonis, Stefanija Hastings ir Walteris Simkus. Klubo vedėjas — A. Vaškys. Tai yra gabus ir energingas biznieriūs.

Sausio 4 iš Sv. Kazimiero lietuvių parapijos a.a. kun. Jono Svagždžio laidotuvėse Brocktono dalyvavo kun. Adolfas Vainauskas, Petronė Atkinienė ir Teklė Mitchellienė.
A.

IŠ VISUR

— Jaunimo Kongreso Finansų Komisija. Pasitraukus buvusiai finansų komisijai, PLB Valdyba sudarė naują: Vytautas Kamantas — pirmininkas, Milada Lenkauskienė ir Jūra Gailiūšytė — vicepirmininkės, Birutė Juodkienė — izdininkė, Andrius Šenbergas — sekretorius, kun. Jonas Grigonis ir Algis Garlauskas — nariai.

— Newark, N.J., Lietuvos nepriklausomybės minėjimas bus vasario 13 d. 4 val. popie šv. Jurgio draugijos salėje. Kalbės Vytautas Abraitis iš New Yorko. Minėjimą rengia New Jersey Alto skyrius.

— "Laiškų Lietuviams" straipsnio konkursas baigsis vasario 1. Jaunimo metų proga tema yra "Jaunimo gyvyji atsakomybė dabarty". Premijos skiriamos atskirai suaugusiems ir jaunimui iki 20 metų amž.

— Ateitininkų Federacijos Tarybos posėdis šaukiamas Chicagoje sausio 29-30. Posėdis bus marijonų vienuolyno namuose prie Draugo redakcijos. Šiuo metu AF Tarybos pirmininku yra prof. dr. Vytautas Vardys.

— Waterbury, Conn. vasario 12 rengiamas tradicinis Užgavėnių balius, lietuvių parapijos salėje. Programoje šokėja E. Kecalaitė ir akt. V. Žukauskas. Pradžią 7 val. vak.

— Elena Našlėnaitė, veikli Lietuvos Vyčių narė, o taip pat buvusi ir lietuvių parapijos choro narė, gruodžio 28 nuo vėžio ligos mirė Los Angeles Good Samaritan ligoninėje, sulaukusi 38 metus amžiaus. Atvykę tėveliai ją išsivežė laidoti į Rockford, Conn.

— Alės Rūtos trijų veiksnių dramos "Ant liūnu krašto" premjera įvyks Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salėje sausio 23 d., 3 val. p.p. Vaidinant Los Angeles dramos sambūriui, veiklą režisuoja Dalia Mackiaienė. Dekoracijos — dail. Algio Zaliūno.

— Los Angeles vyr. skautų židinys vasario 19 d. 7 val. vakaro šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje rengia kaukių balių.

— Minint sidabrinį jubiliejų, Los Angeles šv. Kazimiero parapijos vadovybė šiais metais išleis parapijos istoriją, kurią jau baigia rašyti Jurgis Gliuda. Taip pat pramatoma iš lauko išdažyti bažnyčią, išmokėti likusią 106,000 dol. skolą. Ją išmokėjus, bus pradėta statyti nauja parapijos salė, kuri patenkintų visus parapijos ir kolonijos reikalavimus.

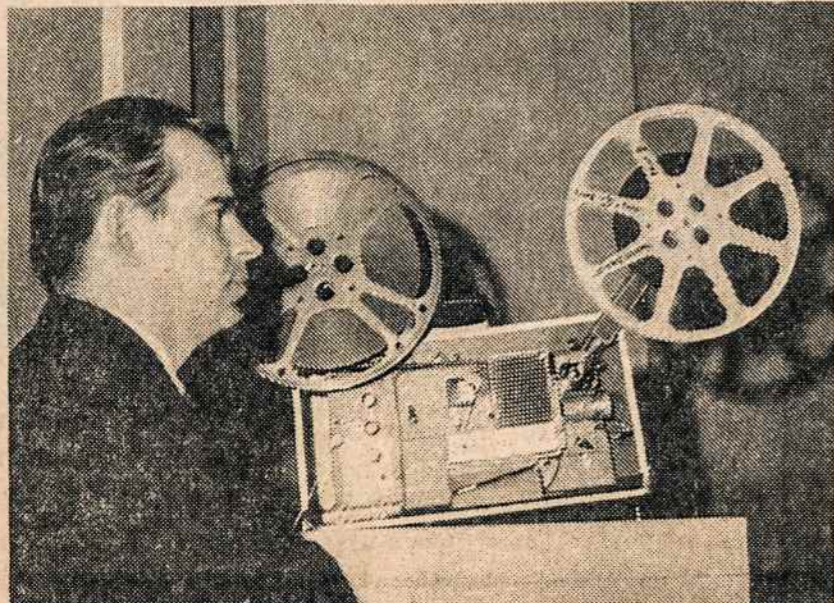
Kapitonas C. Glcibis iš Fairfield Calif., Darbininko skaltytojas dabar tarnauja kariuomenėje Vietname.

Prof. K. Pakšto monografijai Antanas Garka iš Clevelando, Ohio paaukojo 10 dol.

— Solistė Janina Liustikaitė, po sėkmingų koncertų Anglijoje ir Vokietijoje sugrįžo į Toronto.

Vliko ir PLB Valdybos sutarimu, rūpimiems klausimams pasiaikinti ir aptarti 1966 sausio 22-23 dienomis Clevelande įvyksta pasitarimas, į kurį, be Vliko ir PLB valdybų, taip pat kviečiami ir kiti politiniai mūsų veikeniai bei JAV ir Kanados liet. bendruomenių vadovybės.

Daug sutaupysi pirkdamas per "Sparta" radiją, radio-console, color ir kt. TV, Tape recorderiai, patefonai, fonografai, jv. skaičiavimo mašinos, cash registeriai, rašomos maš., visomis kalbomis. Visi gaminiai Telefunken, Grundig, Zenith, Burroughs, Olympia, Royal etc. Katalogus ir informacijos gausite tik pranešę savo adresą: J.L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y., 11731.
J.P.

PAULIUS JASIUKONIS, "Aukšinės žąsies" filmo techniškių darbų vadovas, savo studijoje Hollywood'e demonstruoja filmą lietuviškos spaudos atstovams. Nuotr. L. Kančausko.

Iš Centro Valdybos veiklos

Kultūros Fondo pirmininkas Zigmas Daičička praėjusią savaitę įvykusiame Centro Valdybos posėdyje pristatė patvirtintą Kultūros Fondo statutą. Centro Valdyba, statutą išnagrinėjusi, patvirtino. Taip pat Centro Valdyba patvirtino įvykusių pasiekimų Kultūros Fondo Valdyboje. L. Bolzarui pasitraukus, pareigas pakviestas praėjusiais metais teisės mokslus baigęs Pranas Jurkus.

Atmėkėjus Aleksandrino išleidimo skolas, Kultūros Fondo finansinė padėtis šiek tiek pagerėjo, bet, turint plačius ir reikšmingus ateities planus, Kultūros Fondui pinigai labai reikalingi. Artimoje ateityje KF išleis lietuvių tautinių šokių muzikos plokšteles. Plokštelės išleidimui bus panaudotos pirmosios tautinių šokių šventės pelno lėšos. Numatyta visa eilė leidinių išleisti jaunimui. Ypač reikalingas dėmesys i leidinius 50 metų Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo sukaktį atžymėti.

Darbas darbą veja

Sausio 22-23 Clevelande PLB Valdyba kviečia PLB, LB Kanados Krašto, JAV LB Centro valdybų ir Vliko, Alto ir diplomatinės tarnybos atstovų konferenciją.

Užmegsti ryšiai su Minnesoto universitetu Amerikoje tautinių mažumų studijų reikalui. Universitetas pageidauja visų JAV išleistų lietuviškų knygų ir, apskritai, daugiau informacijos apie lietuvių tautą. M. Rudienė išsamiai ryškino atskiras klausimas trumpų brošiūrų paruošimo ir išleidimo reikala. Leidinių klausimui išspręsti numatyta sukviesti atskiras posėdis.

Lėšos

Rugsėjo mėnesyje vykdytas finansinis vajas nedavė lauktų rezultatų. Šiais metais CV nutarė taip pat skelbti finansinį vaju rugsėjo ir spalio mėnesiais. Vajas skiriamas Kultūros Fondui parenti.

Centro Valdybos uždavinių vykdymui pinigai labai reikalingi, todėl laukiama ne vien tik solidarumo įnašų, bet ir aukų. Aukos siūti CV ižd., adresu: Mečys Šimkus, 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632.

Kostas Januška

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: **GLenmore 2-1923**

ZIEMA KENNEBUNKPORTE, MAINE, šv. Antano gimnazijos mokiniai grįžta iš čiuožyklos. Nuotr. B. Kerbelienės

NAUJI FILMAI

PASTERNAKO ROMANAS EKRANE

"Doctor Zhivago". Iki šiol filmų istorijoje stambiausias savo pastatymu ir didžiausio pasisekimo susilaukęs filmas — "Gone With the Wind" gildena meilės istoriją Amerikos civilinio karo fone. Panašiai ir filme "Doctor Zhivago" pavaizduojama asmeninis gydytojo — poeto gyvenimas pirmojo pasaulinio karo, komunistų revoliucijos ir rusų civilinio — baltųjų prieš raudonuosius — karo įvykių rėmuose. Ar šis filmas irgi susilauks tokio pasisekimo plačioje tarptautinėje audiencijoje parodys netolima ateitis. Tuo tarpu galima tik pastebėti, kad šis filmas, pastatytas pagal Boris Pasternak to paties vardo romaną, už kurį laimėjo, bet atsisakė priimti Nobelio literatūros premija, galima priskirti prie dešimties 1965 m. geriausių filmų grupės.

Tekstą šiam filmui paruošė anglų dramaturgas Robert Bolt. Pirmą tekstą Random House bendrovė seniai išleido atskira 224 psl. knyga. Stambų romaną pritaikyti riboto laiko filmui — nelengvas uždavinys. Padėti dar pasunkina ta aplinkybė, kad įvykiai vystosi 30 metų laikotarpyje įvairiose vietovėse ir skirtingais metų laikais. Anglų režisoriaus David Lean, eilėje klasinių ir epinių filmų įrodęs savo meninius su-

gebėjimus, šį kartą filmo žiurovų irgi nepavydė. Pagrindinių devynių charakterių centre daktaras Zhivago gal labiausiai išlygintas. Jo vidinis pasidalijimas tarp žmogaus ir draugės vaizduojamas bundančios ir besivystančios revoliucijos įvykių fone, kai jis nesavanoriškai įjungiamas į partizaninį karą, kaip komunis-

tinų būrių gydytojas. Kaip poetas jis masių mėgstamas bet komunistinė valdžia jo eilėraščiuose įžiūri nepalankų nusistatymą naujam režimui. Omar Sharif šią sunkią rolę atlieka patenkinamai, bet savo vaidybą neabejotinai visus šio filmo artistus viršija Julie Christie draugės Laros vaidmeny. Ši anglų artistė, pasirodžiusi dar

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraščio duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siūstini jos adresu: Mrs. M. Šveikauskas, Attorney at Law, 8 Belgrade Avenue, Roslindale, Boston, Mass. 02131.

AR RASYTINAS TESTAMENTAS BE ADVOKATO?

Daug kas sako, kad testamentą galima pačiam pasirašyti. Yra ir tokių knygų, kur nurodyta, kaip tokį testamentą rašyti. Mano draugas sako, kad toks testamentas gali būti negeras. Ar tai teisybė?

Skaitytojas, Binghampton, N.Y.

Testamentą pačiam rašyti niekas nedraudžia. Ar testamentas atleiks savo tikslą — čia jau kitas klausimas. Blogai surašytas testamentas gali sukelti ginčų ir bylinėjimosi gyvųjų tarpe ir lygiai sumažinti paliktą turtą.

Kiekviena valstija šioje srityje turi labai specifiskai surašytus įstatymus — statutus (Statutes of Wills). Tų įstatymų nustatyti reikalavimai reikia griežtai prisilaikyti. Jei testamentas kuriuo nors atžvilgiu tų reikalavimų neišlaiko tai nevertas popieriaus, ant kurio surašomas.

Kai žmogus sudaro savo testamentą, jam yra svarbu, kad po jo mirties jo turtas atitektų tiems asmenim, kuriems jis nori jį palikti. Jei šis tikslas nebus atsiektas, tai visas darbas bus bergžžias.

Kiekvienas advokatas žino, kad keliama gali iškilti ir kasdien iškyla dėl prastai surašyto testamentą. Rašant testamentą pirmą eilėn reikia atsižvelgti į specifines aplinkybes, į testamentą sudarančio asmens esamas ir ateityje galimas sąlygas, į jo norus; tačiau to toli gražu neužtenka. Advokatas turi atkreipti testamentą sudarančiojo dėmesį į visokius galimus ir eventualumus, apie kuriuos jis nei pagalvoti nepagalvotų be advokato.

Anai lišos diagnozė yra svarbiausia gydytojo pareiga. Ko-

dėl žmonės turėtų galvoti, kad teisės srityje jie patys, o ne specialistai gali spresti panašias savo problemas, pavyzdžiui sureduoti ir išreikšti testamentą sudarančio asmens norus. Jei tai nėra tinkamai padaryta, tie norai ir pageidavimai gali turėti labai priešingų ir nelauktų rezultatų, kaip ir ligos gydymas be gydytojo.

Kai testamentą surašo specialistas, jis dar žino, kaip sutautyti visokių mokesčių, įstatymų leidžiamais atvejais ir būdais. Tai yra komplikuoti reikalai. Jokia knyga negali apimti visokius galimus atvejus ir aplinkybes.

Teismai kasdien turi reikalų su vadinamais "namie arba naminiu būdu" sudarytais testamentais. Su tokiais testamentais žmonės sutaupe kelias dešimtis dolerių, bet gali nustoti šimtu arba net tūkstančių, jei nenusivokia mokesčių srityje arba dėl vėlesnio bylinėjimosi, jau nekalbant apie priešingus jų norams rezultatus.

AR GALIU GAUTI PALIKIMĄ?

Kai mano motina ištekojo už kito vyro, aš negalėjau su patėviu sugyventi. Mano jaunesnysis brolis pasiliko su motina, o aš įstojau į kariuomenės moterų tarnybą, kad tik iš namų galėčiau išeiti. Betar naudama kariuomenėje, sutikau vyrą iš

Norite geros meniškios fotografijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKU
vairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų: norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

Tel. HYacinth 7-4677
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

tik keliuose filmuose, jau spėjo pelnytai užsitarnauti garbės vietą tarp pajėgiausių Europos filmų artistų. Geraldine Chaplin, dar tik antrame savo filme (pirmasis jos pasirodymas prancūzų gamybos filme dar nėra pasiekęs šios Atlanto pakrantės), toli gražu neprimena savo tėvo artistinio pajėgumo.

Tom Courtenay kaip jaunas idealistas ir Lauros sužadėtuoinis, gana įtikinamai pavaizduoja pastovų revoliucinį užsiedimą, tam paaukojant net savo asmeninę laimę ir siekius. Alec Guinness, kaip gydytojo brolis, savo pasakojimais ir prisiminimų epizoduose proginiiais pasirodymais jungia filmo įvykių eigą bei papildoma praleidžiamus laikotarpius. Dar paminėtini Ralph Richardson, Rod Steiger, Rita Tushingham ir kt.

Didesnė filmo dalis pagaminta Madrido priemiesty Canillas, 10 akru ptoje pastačius senesnės Maskvos kai kurių kvartalių imitacijas. Nesulaukiant sniego, pastatus ir gatves teko apibarstyti druskos ir marmuro dulkių mišiniu. Vis dėlto, kai reikėjo filmuoti daktaro išvykimą ir gyvenimą Uralo stepėse, teko persikeiti į Suomijos šiaurę, netoli Rusijos sienos, kad šiek tiek sustiprinus vaizdų autentiškumo išpūdi.

Puikios masinės scenos, tik gaila, kad jų nedaug. Patraukli Maurice Jarre muzika. Itin ryški spalvota fotografija. Filmas tikrai daug teikia akiai ir ausiai, bet eilėje atvejų nepatraukia žiūrovo minties ir širdies. Tai kaip tik ir sudarytų filmo trūkumus.

Iš moralinio požiūrio vertinant, filmas tinkamas suaugusiems ir vyresniam jaunimui.

Kalifornijos, už kurio vėliau ištekėjau. Mes turime nedidelį vaisių ūkį, į kurį įdėjome daug darbo. Tas ūkis mums duoda neblogą pragyvenimą. Dabar mano patėvis mirė ir paliko motinai pagal testamentą mažai savo sutauptų ir dvejus namus. Motina yra nebejauna, nebepa geros sveikatos. Ji rašo, kad persikelčiau su šeima pas ją gyventi į Massachusetts ir senatvę prižiūrėčiau. Ji žada mums ir visą turtą po savo mirties palikti. Bet mano vyras sako: "Kam aš turiu savo ūkį parduoti, važiuoti per visą Ameriką iš Kalifornijos į Massachusetts ir ten karšinti uošvę ir laukti, ar ji mirdama man ką paliks ar visai nepaliks". Dar sako, nėra namų be dūmų. Kartu begyvendami dar susipyksime, ir tada gal mums nieko nepaliks. Man tai gaila motinos. Kas man daryti?

K.Z. Los Angeles, Kalifornija

Atsakymas

Sunku patarti, kaip reikėtų šiuo reikalu pasielgti. Gal motina panorėtų nuvažiuoti pas jus į Kaliforniją, pavišėti ir pasižiūrėti, kaip jai patinka jūsų šeimoje gyventi? Gali pasirodyti, kad nei jūsų šeimai nei motinai gyvenimas kartu nėra priimtinas.

Tamstos vyras yra logiškas žmogus ir teisingai samprotauja. Jei vis dėlto apsispręstumėte parduoti savo ūkį ir persikelti pas motiną į Massachusetts, patarčiau prieš tai nueiti pas advokata Kalifornijoje ir su juo pasitarus, paprašyti, kad sutvarkytų visą šį reikalą pagal teisiškus principus. Kitaip galite netekti savo vaisių ūkio ir nesulaukti to, ko tikėtės.

LIUDOS MIKULSKYTĖS Vyriškų ir moteriškų drabužių krautuvė

Krautuvėje yra didelis įvairiausių drabužių pasirinkimas. Taip pat gaunamos visokiausios medžiagos siuntiniams į Lietuvą. Krautuvės adresas: **WOODHAVEN, N. Y.**
95-04 JAMAICA AVE.,
Tel. 849-7240

LITAS Investing Co. Inc.

kviečia

Pirkti akcijas su garantuotu dividendu ir augančia verte
Taupyti — atidarant sąskaitą (ligi 5 1/2%)

Skolintis automatinoms, namų remontui, akcijų pirkimui

Dėl prospektų ir kitais reikalais:
V. VEBELIŪNAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N.Y.; HI 1-6799
Darbo valandos: šioadieniais 6-9 val. vak.; šeštadieniais 9-4 val.
CHICAGO, ILL.: 6775 So. Western Ave., tel. GR 6-2242
Darbo valandos — trečiadienį ir penktadienį vakarais, šeštadienį nuo 10 iki 3 val. popiet.

WINTER GARDEN TAVERN

Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms programoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. Vrginia 6-9519

SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM BEI KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADŽIONAS, sav.

36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

JUOZO ir IZABELĖS MISIONŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų... Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Vrginia 3-3544

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV 7-2089

JUOZAS BRUŽINSKAS, vedėjas
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų
šventėms bei kitokioms progoms

S & G MEAT MARKET

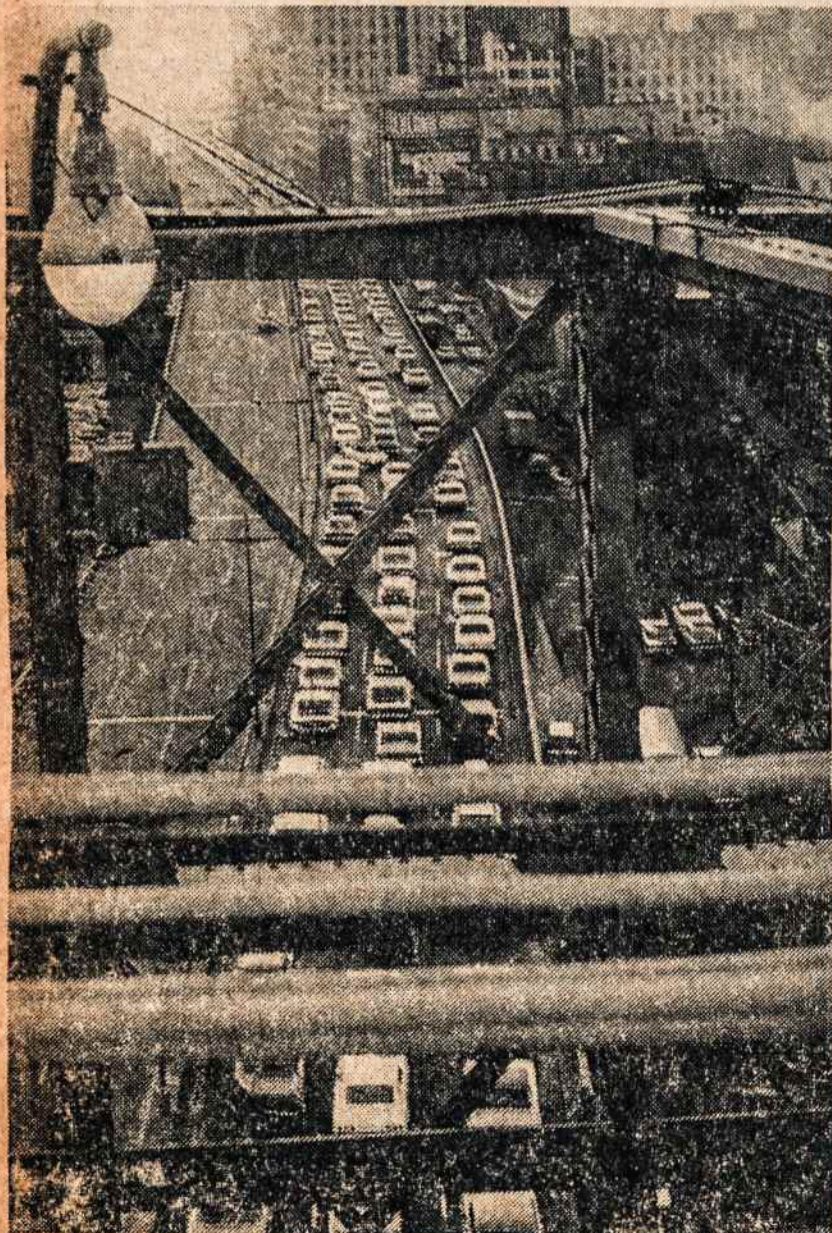
ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. Tel. STagg 2-4329

Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS

Pristatome į namus šilutinius skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

STREIKO METU New Yorke keliai buvo pilni automobilių. Nuotr. R. Kisieliaus

DAINAVOS stovykloje rudenį rengiasi žarijose kepti jautieną.

Brockton, Mass.

Apie vargonus. Klebonas kunigas F. Norbutas sausio 9 padarė parapijos apyskaitą. Praeitais metais išleista: bažnyčios dažymui — 3700 dol., įvesta gaisro apsauga už 2700, sumokėta mokesčių 3200, apdrauda — 3400, įrengti vargonai už 15,000 dol. Jie nupirkti už 900 dol., bet jų įrengimas atsiėjo labai brangiai. Daug kas apgailėstavo, kam pirko senus teatro vargonus. Bet kas buvo vargonų koncerte, tas turėjo progos pasigerėti gera muzika. Per kun. J. Švagždžio laidotuves čia lankėsi vargonininkai J. Banys ir P. Sakas ir nustebo, kokie puikūs vargonai. Jie abu gražiai pagrojo. Išitikino visi, kad vargonai didžiai vertingi.

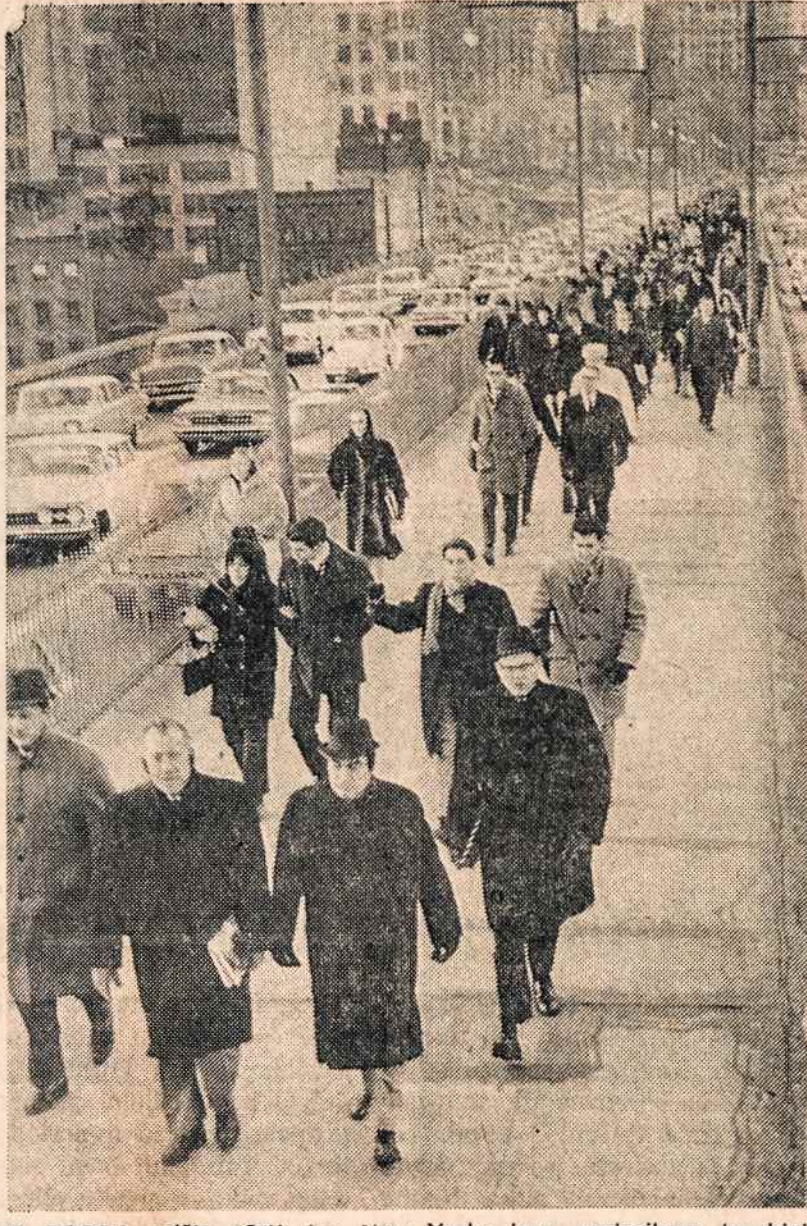
Sv. Vardo draugija jau kuris laikas šv. Seimos sekmadienį rengia pusryčius. Siemet pakvietė sodalietės, tėvų, ir mokytojų gildą. Nors oras pasitarkė šaltokas, bet žmonių prisirinko gana daug, net 186.

Choro vakarieniėje, kuri buvo sausio 8, dalyvavo 35 žmonės. Maldą sukalbėjo klebonas kun. F. Norbutas. Chorui vadovauja kun. J. Paulauski.

Lituanistinės mokyklos eglutės programoje buvo suvaidintas vaizdelis apie Kūdikėlį Kristų, piemenis, Tris Karalius. Vaikai deklamavo ir dainavo. Kalėdų senelis išdalijo vaikams dovanas. Mokyklos tėvų komitetą sudaro: J. Monkus, Abl. Baškauskienė, V. Skabeikienė, V. Bizinauskienė, Otilija Beržinskienė. Mokytojai: Aleksas Padagas, E. Ribokienė, L. Senutienė, Aurelija Kucinaitė.

J. Narūnė

M. Kas

IŠ DARBO grįžta pėsti, kai New Yorke buvo susreikavę traukiniai. Nuotr. R. Kisiellaus

Lituanistinės mokyklos vakaras

Hartford, Conn. — Lituanistinė mokykla sausio 9 L.A.P. klubo salėje surengė Kalėdų eglutę. Programą išpildė patys mokiniai. Pranešėjas buvo Rimvydas Marijus Zdanys.

Programa pradėta rateliu — „Pučia vėjas, neša laivą“. Paskui buvo du mažųjų (I sk.) mokinių pasirodymai, kuriuos paruošė mokytoja St. Rūkienė. Su plaudančiomis Lietuvos vėliavėlėmis mokiniai deklamavo po porą eilučių Lietuvos himno ir pašoko. Akordeonu grojo Rimas Pilvelis (7 m.).

Pianu skambino Laimutė Dapkutė (Bethoveno „Albumbblatt“) ir Rimvydas Zdanys (Sopeno 21 preliuda).

Aldona Vitėnaitė padeklamavo Bernardo Brazdžionio „Lietuva“, o Danutė Sligerytė paskaitė Vinco Krėvės „Merkinės pilies“ ištrauką.

J. Bernotas

KALĖDINIAI ATGARSIAI

Miami Beach, Fla. Viena amerikietė rašytoja, gyvenanti Miami Beach sauje Kalėdų atostogoms pasikvietė į savo puošnią rezidenciją tris juodus berniukus, savo tarnaitės mažamečius sūnus. Tie vaikai, pakliuvę kaip į dangų, pirmą dieną buvo tylūs, lyg apstulpe. Veliau, apsi-praę, nebenorėjo grįžti namo. Jų motina džiaugėsi, kad vaikeliai gerai pasitašė.

Šitas gražus pavyzdys galėtų prigyti ir mūsų šeimose. Siau-rės Amerikos liet. kolonijose yra lituanistinių mokyklų, kuriose mokosi jauni lietuviai. Be abejo jų tarpe atsiranda ir silpnės sveisiatos vaikų, kuriuos būtų galima pasikviesti Kalėdų atostogas praleisti Floridoje lietuvių geradarių šeimose. Juk nieko nėra brangesnio kaip sveikata, ir jeigu, be didelių išlaidų tuo būdu galima sustiprinti jėgas mūsų atžalynui, tai būtų ir humaniška ir prie lietuvių klausimo kukliai prisidėta.

TRYS KNYGOS UZ 3 DOL.

L. Andriekaus, **Naktigonė**, trečioji poezijos knyga. Kaina 2 dol.

Maironis, **straipsnių rinkinys**, išleistas Aidų žurnalo, virš 200 pusl. Kaina 2 dol.

A. Zemaičio, **Lietuvos vaizdėliai**, prisiminimai. Kaina 1 dol.

Rašyti adresu: Darbininkas, 910 Willoughby Ave. Brooklyn N.Y., 11221.

BRIDGEPORT, CONN.

Sv. Jurgio lietuvių parapija, po 60 gyvavimo metų, nuo 1965 gruodžio 27 vadinama lietuvių teritorine parapija. Tai viena iš didesnių lietuviškų parapijų Connecticuto valstijoje. Parapija šiuo metu turi apie 300 lietuviškų šeimų. Vyskupo parėdymu, prie šios parapijos priskirta apie 300 kitataučių šeimų, gyvenančių South Hand Arena rajone, ir mokykla su virš 500 vaikų. Dabar sekmadieniais laikomos šešios Mišios, kurių penkios anglų kalba, o suma — lietuviškai. Kol lietuvių bus susipręę ir lankys

lietuviškas pamaldas, tol išliks lietuviška parapija ir lietuviška kolonija. Klebonui kun. P. Pranckui talkininkauja kun. dr. V. Goras. Reikalui esant, lietuvių kunigai aprūpins visų apylinkės miestelių lietuvius.

Gruodžio 26 vyskupas atlaikė paskutines Mišias Sacred Heart bažnyčioje, kuri buvo pastatyta 1884, o šiemet bus nugriauta. Kadaisė prieš 60 metų, dar prieš isikuriant lietuvių parapijai, šioje bažnyčioje buvo laikomos pirmosios lietuviškos pamaldos.

O.

RETĖJA LIETUVIŲ EILĖS

Rochester, N.Y. Labai padidėjo ansktesnės lietuvių kartos mirtingumas. Pereitais metais nedidelė Rochesterio lietuvių kolonija neteko 26 asmenų. Iš gyvųjų tapo pasitraukę: Tadas Beleskis — 86 metų amžiaus, Viktoras Baronas — 37, Antanas Pauža — 76, Elena Mateikis — 71, Edvardas Markus, Izabelė Poškus — 29, Viktoras Bačiulis — 69, kun. A. Rocaitis — 56, Antanas Butrimas, Jurgis Labanuskas — 74, Juozas Riskis — 84, King Topilia — 84, Marija Urmelaitė — 87, Pranas Saladžius — 72, Juozas Draugelis — 60, Stasys Kizerskis — 91. Stasys Trilikauskas

— 75, Povilas Pečkus — 74, Juozas Saulis, Stela Petkevičienė — 80, Marija Skilivienė — 80, Julija Brown, Karolis Melauskas — 85, Frank Schultz — 73, Petronėlė Kaminkienė — 85, Mykolas Sėdzevičius — 71 ir Ona Bartošienė — 75 metų amžiaus.

Pereiti metai lietuvių kolonijai nebuvo laimingi. Lietuviškas veikimas sumažėjo. Užsidarė šv. Jurgio kareivio draugija, kuri buvo įkurta 1908 gruodžio 2. Užsidarė taip pat ir šv. Jurgio lietuvių parapijos mokykla. Sumažėjo veikla ir Didž. Lietuvos kunigaikščio Gedimino draugijoje. Kazys Zlotkus

A + A

AGOTAI VERBYLAITEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos brolių Albiną Verbylą ir kartu liūdimė

New Yorko Lietuvių Vyrų Choras su vadovu Vl. Baltrušaičiu

Mylimam sūnui ir broliui studentui

A + A

Antanui Vainiui

tragiškai žuvus, ponams Vainiams ir sūnams reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

V. ir V. SABALIAUSKAI

LIETUS krenta į New Yorko gatves.

Nuotr. V. Maželio

TO PLACE YOUR AD, CANCEL OR CHANGE Tel. 867-3680

SERVICE

PETS — GROOM & SHAMPOO DU-VALS POODLE SALON Puppies For Sale Free Pick Up — Delivery Use our Lay Away Plan for Christmas — Call 259-1990 1785 77th Street Brooklyn

MIKES GENERAL TRUCKING 5 Boro Service Reasonable Rates We buy and sell secondhand furniture. We are lic and bonded 344 Broadway Bklyn Call EV 4-9371 ask for Mr. Mike Romano

“BEAT THE STRIKE” with a HONDA MOTORSCOOTER Low cost—125 miles per gal. \$249 Free lessons—Insurance avail. SCHUMAN SALES CORP. 2206 Nostrand Ave., B'klyn GE 4-7220

Long Island Beauty Institute Oldest in Nassau & Suffolk counties Day and nite classes. Free lifetime placement service. Use our easy payment plan. Send for free brochure — 35 Centre Street, Hempstead call 816 IV 3-6259 Dept. “C”

Convalescent - NURSING HOME Terminal and Incurable Cases Hospital 25 miles from N.Y.C. Excellent care 24 hour nursing care & medical service. Catholic church within the area. Call 516 FR 8-0800 Ext I — ask for Mrs. Ludecker

CHILDREN BOARDED MRS. MURPHY 410 Beach Avenue Bronx — Board children day care daily or weekly from age 3 months and older Hot lunches and beautiful back yard. Sleeping accommodations for overnight Call 542-2995

BEAT THE TRAFFIC Ride a Bike! Rent! \$15 w/ky. Sale! With guaranteed Repurchase Plan service immediately Angelos Bikes 465 Columbus Ave. UN 5-5130, NYC 353 E. Tenth St. OR 3-7430, NYC — Open 7 Days —

V. PINTO Furniture Refinishing and Remodeling Piano refinishing our aim to make your old piano like new. All work stripped to bare wood — 702 E 212 St Bronx N.Y. — Call OL 5-9819

HOUSES FOR SALE Rooming Houses Apartment Houses 3 & 2 Family Houses Manhattan Brooklyn Westchester and Bronx Low Down Payments Call AU 6-6880 Mr. Murray 740 St. Nicholas Ave N.Y.C.

ANTON MORRIS & ASSOC INCOME TAX RETURNS Federal Income Tax Returns prepared all form. For fast prompt service call 201 - 694-7555 / 835-1221

Miss ELIZA EADDY, Dressmaker Experienced A-1 Alterations Remodeling, Copy, Sample Maker Styles Arranged Low prices in my home Call 297-1585

PRINTING

INTERNATIONAL PRINTING CO. 197 E 4th Street Newspaper Printers Call OR 3-1830

TRAVEL AGENCIES

TACIK TRAVEL AGENCY Travel Is Our Only Business 297 Grove St. Jersey City New Jersey. We Cater to the Family Call 201 - 332-2768

NURS. HOME

A Home Away From Home DALEVIEW NURSING HOME Completely Equipped. TV, Lounge, Dining room. Special diets, Chapel, lovely grounds, 24 hour service by Nurses, Physicians and Dentist. — 530 Fulton St. Farmingdale, L. I. 516 - 694-6242

LIETUVIŲ ADVOKATAI

C. A. VOKET

ADVOKATAS

41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. Tel. NEWton 9-6620

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Avenue Brooklyn 8, N. Y. Telef. — APplegate 7-7083

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

VAITKUS

FUNERAL HOME

197 Webster Avenue

PRANAS VAITKUS

Laidotuvių Direktorius

ir balsamuotojas

Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį. Moderniška koplyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir kitus miestus. — Tel. TR 6-6434

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS)

Graborius - Balsamuotojas

MODERNI KOPLYCIA

423 METROPOLITAN AVE.

Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME

Moderni koplyčia - Air conditioned

A. J. BALTON-BALTRUNAS

Licensed Manager

& Notary Public

660 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS

BALSAMUOTOJAS

231 2BEDFORD AVE.

Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins-Salinskis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

84-02 JAMAICA AVE.

(Prie Forest P'way Station)

Woodhaven, N. Y.

Suteikiama garbingas laidotuves.

Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija.

Tel. Virginia 7-4499

Theodore Wolinnin,

Inc.

E. JOSEPH ZEBROWSKI

Laidotuvių direktorius

Moderniška koplyčia su

Air Condition

123 E. 7th St., New York 9, N.Y.

GRamercy 5-1437

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 CHESTNUT STREET

NEW BRITAIN, CONN.

Tel. BA 9-1181

CARROL

FUNERAL HOME

Inc.

PETRAS KARALIUS, sav.

Laidotuvių direktorius

ir balsamuotojas

74 Providence St.

WORCESTER, MASS.

PL 4-6757 PL 4-1165

A. ANDRIUSKEVICIUS

LAIKRODININKAS

- JUVELYRAS

Auksas - sidabras - deimantai

laikrodžiai

9408 Jamaica Ave.

Woodhaven 21, N. Y.

VI 7-2573

“VENTA”

Home Improvements

Co.

Atlieka visus namų vidaus re-

montu ir modernizavimo dar-

bus, įrengia rūsius (basements)

pastogės (atikas) ir t.t. Dar-

bas atliekamas sąžiningai pa-

patyrusių lietuvių stalių už pri-

cinamą kainą. Kreiptis:

J. BANDZIUKAS

84-12 102nd Street

Richmond Hill, N. Y. 11418

Tel. VI 7-2772

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VAL. 25 METŲ
SESTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 V.P.P.
DIREKTORIUS: DR. JOKUBAS J.
STUKAS
ADRESAS: 1016 SCHLEIFER ROAD
HILLSIDE, N. J. 07205
TELEFONAS: 289-6878 AREA CODE 201

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Dail. Aleksandra Vitkauskaitė-Merker yra išstačius šešis aliejinius paveikslus Modern Artists Guild parodoje, Jersey City muziejaus pagrindinėje bibliotekoje, Jersey City, N.J. Paroda atidaryta sausio 15 ir tęsis iki vasario 5. Dail. Aleksandra Vitkauskaitė-Merker yra tos Modern Artists Guild grupės išdininkė ir bibliotekininkė.

Pavergtų Tautų Seimas sausio 18 minėjo Azijos dieną, Antroji minėjimo dalis įvyks sausio 20 Carnegie Endowment salėje. Pavergtų Tautų Seimo pirmininku yra V. Sidzikauskas.

Inž. Valejus ir Marija Biošvai, Darbininko skaitytojai, iš Puerto Rico atsuntė Darbininkui sveikinimus. Į Puerto Rico jie nuvyko atžyėti 25 metų vedybinio gyvenimo sukakties. Susituokė jie Kaune sausio 9 prieš 25 metus.

Gedulingos pamaldos už tragiškai žuvusio studento Antano Vainiaus siela bus sausio 30 d. 9 val. ryto Maspetho lietuvių Viešpaties Atsimainymo parapijos bažnyčioje. Organizuoja New Yorko studentai ateitininkai ir kviečia visuomenę, o ypač jaunimą pamaldose gausiai dalyvauti.

Janinai Jonynienei-Gustaitytei prieš savaitę padaryta antroji operacija. Ji guli New York Hospital ligoninėje, 1 Av. ir 68 St., 17 aukšte.

DU KIŠKIUKAI muzikantai. Maironio mokyklos eglutėje. Visos nuotraukos R. Kisieliaus.

SCENA iš "Žiemos pasakos" — šaltis ir snieguolės.

LITUANISTINĖS MAIRONIO MOKYKLOS EGLUTĖ

Tradicinė Maironio mokyklos eglutė buvo sausio 16, sekmadienį, Apreiškimo parapijos salėje. Susirinko ne tik Maironio mokyklos mokiniai, tėvai, bet taip pat suvežė vaikus, kurie mokyklos dar nelanko. Eglutę rengė tėvų komitetas ir pati mokykla.

Kaip ir visada, eglutės programą išpildė patys mokiniai. Čia ir yra tos programos prasmė — vaikas pratamas ir skatinamas viešai reikštis, gerai vartoti lietuvių kalbą. Gausūs šokiai, gražūs kostiumai suteikia daug pasigėrėjimo visiems, o vaikams yra gera proga pasimiklinti.

New Yorko studentų ateitininkų susirinkimas įvyks sausio 21 d. 7:30 val. vak. Paskaitą skaitys Dr. Ibsenas Skėikovo 24 d. Town Hall. Pradžią 5:15 popiet.

Darbininko spaudos kioskas su naujomis knygomis bei muzikos plokštelėmis pakviestas į Balfo koncertą sausio 29 ir į Lietuvos Atsiminimų radijo 25 jubiliejinį balių bei koncertą balandžio 23-24 dienomis. Ta pačia proga bus priimamos ir Darbininko prenumeratos. Naujiems skaitytojams pirmiesiems metams Darbininkas tik 5 dol.

Cypress Hill sekcijoje išnuomojamas butas iš 5 kambarių su balkonu. Galima naudotis kiemu. Butas su apšildymu ir karštu vandeniu, prie gero susisiekimo. Skambinti 647-2229.

Išnuomojami 2 kambariai su baldais East New York sekcijoje Brooklyn. Teirautis telef. AP 7-6127.

Išnuomojamas mažas 4 kambarių su balkonu butas. Informacijai kreiptis HI 1-2492.

Woodhavene išnuomojamas naujai dekoruotas kambarys su baldais. Graži aplinka, arti parko ir susisiekimo stočių. Kaina prieinama. Pageidaujamas vyras. Skambinti VI 9-5524.

Ridgewoodo gražiam rajone prie gero susisiekimo išnuomojamas kambarys su baldais ir televizija, gali naudotis virtuve. Pageidaujama viena ar dvi mergaitės Nuomos reikalu skambinti EV 6-0814.

VERTINGA DOVANA

Vyriški ir moteriški šveicariški Henry Moser 18 karatų aukso ar nerūdijančio metalo 17 ir 21 akmenų laikrodžiai. Naujausias gamybos parduodami urmo (wholesale) kainomis. Del katalogų ir kitų informacijų kreipkitės

S. V. STARAS
Importer — Mail Order
23 Mendon Street
Worcester, Mass., 01604

Programa pradėta Janės Gerdvilienės paruoštu vaizdeliu — "Tyliają naktį". Trumpam vaizdelyje buvo baletas, piemenėlių grupelė su šoku ir paskui Betliejus. Vaizdeliui buvo sutelkta daug vaikų, o angelų eilėse ėjo patys mažiausi iš vaikų darželio. Ypač gražūs buvo angelų drabužiai.

Padeklamavus eilėraštuką, pradėta antroji dalis — P. Jurkaus parašyta "Žiemos pasaka". Čia spalvingai pasakoja našlaitės kelionė miške, kaip ją užklumpa šaltis ir sušaldo, kaip išgelbsti miško žvėreliai ir nykštukai. Pabaigai atvyksta Kalėdų senelis, kuris kaip tik skuba į lietuvišką Maironio mokyklą.

Vaidinimą režisavo Tadas Alinskas ir pats vaidino Šaltį. So-

Parengimai New Yorke

Sausio 22 — Lietuvių Moterų Federacijos New Yorko klubo balius Le Cordon Bleu salėje, 96-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y.

Sausio 29 — Balfo vaikus užbaigimo koncertas Franklin K. Lane mokyklos salėje, Woodhaven, N.Y. Programoje: solistė P. Bičkienė, rašytojas A. Gustaitis ir kt. Pradžią 7 val. vak.

Sausio 29 — Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos tradicinis balius Summit of New York Hotel salėje, kampus East 51 Street ir Lexington Avenue, New Yorke. Pradžią 9 val. vak.

Vasario 13 — Vasario 16 iškilmingas minėjimas Webster Hall salėje, 119 E. 11th Street, New York. Rengia New Yorko A. L. Taryba.

Vasario 20 — Lietuviškos užgavėnės Apreiškimo parapijos salėje. Rengia Amerikos Lietuvių Katalikų Moterų S-gos kuopa.

Vasario 27 — Kaziuko Mugė Apreiškimo parapijos salėje. Rengia New Yorko liet. skautai ir skautės.

Kovo 13 — Madų paroda, rengiama A. Kazickienės vad. Moterų komiteto, Le Cordon Bleu salėje, 96-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Pelnas skiriamas Vasario 16 gimnazijai paremti. Pradžią 2 val. p.p.

Kovo 20 — Izidorius Vasiliūno smuiko rečitalis, akomponuojant fortepijonu Vytenjui Vosiliūnui, — Town Hall salėje, 43 Street (tarp 6 ir 7 Ave.), New Yorke. Pradžią 5:15 val. p.p.

Kovo 24-27 d.d. — New Yorko Skautams remti komitetas ruošia dail. Vytauto Igno parodą Maspetho parapijos salėje.

Kovo 26 — Andriaus Kuprevičiaus fortepijono rečitalis Town Hall salėje, 43 Street (tarp 6 ir 7 Ave.), New Yorke. Pradžią 5:15 val. p.p.

Kovo 26 — Adv. M. L. Šveikauskienės paskaita Carnegie Endowment patalpose, 345 E. 46 St., New Yorke. Rengia D. L. K. Birutės New Yorko skyrius. Pradžią 5 val. p.p.

Balandžio 17 — Lietuvių Moterų Federacijos New Yorko klubo tradicinis Velykų stalas ir paskaita Masonų salėje, 8605 96th Street, Woodhaven, N.Y.

Balandžio 23 — Lietuvos Atsiminimų radijo 25 metų jubiliejinis bankietas Lietuvių parapijos salėje, Newark, N.J.

Balandžio 24 — Lietuvos Atsiminimų radijo 25 metų jubiliejinis koncertas ir balius Webster Hall salėje, New Yorke.

Gegužės 7 — Skautams remti tėvų komiteto balius Maspetho parapijos salėje.

Numatomus parengimus pranešti KESTUCIUI MIKLUI, 71 Farmers Ave., Plainview, N. Y. 11803; telef. (516) WE 5-0898.

BOSTONO ŽINIOS

Lituanistinės mokyklos vaikų eglutė buvo surengta sausio 9 Lietuvos Piliėčių Draugijos auditorijoje So. Bostone.

Atidarydamas programą mokyklos vedėjas rašyt. Antanas Gustaitis priminė, kad "mums reikia mažų ir didelių lietuviškų širdžių". Mokytojos Lidijos Jasišnikienės vadovaujami vaikai suvaidino vaizdelį "Prie lietuviškos eglutės". Mokinys Algis Baltušis padeklamavo eilėraštį, o mokiniai — Jonas Alekšonis ir Tomas Girnius paskaitė savo rašinėlius. Mokytojos Giedrės Karosaitės vadovaujami vaikučiai atliko montažėlį, o mokytojos Janinos Ambrazienės vadovaujamas mokinių choras sugiedojo keturias kalėdines giesmes. Po to, vadovaujant mokytojoms Paulinai Kalvaitienei ir Giedrei Karosaitėi bei padedant Vidai Kleinienėi, buvo dainuojama ir žaidžiama prie eglutės. Čia atsilankė Kalėdų Senelis ir vaikučius apdovanojo dovanomis. Vaikų dauguma dar labai gražiai taria lietuviškus žodžius.

Kultūros Klubo susirinkimas šį šeštadienį sausio 22 Tarptautinio Instituto patalpose. Paskaitininkas dr. Romualdas Zalubas kalbės apie fizikos ir erdvių fizikos problemas, gyvybės ieškojimą ir atradimą už mūsų žemės ribų bei apie elektroninių skaičiavimo mašinų įtaką mokslinį darbą. Bus ir meninė dalis, kurią atliks solistė Sarelė Valiukienė ir stud. Algis Lapšys.

Komp. Darius Lapinsko kūrinų koncertas įvyks kovo 12 Jordan Hall. Jį atliks amerikiečių profesionalai muzikai, solistė Stempuzienė ir pianistė Kecalaitė. Diriguos pats komp. Lapinskas.

Paulina Kalvaitienė, lituanistinės mokyklos mokytoja, viešėjusi keletą savačių pas sūnų Australijoje, sugrįžo į Bostoną.

Bostono skautai turi savo stovyklavietę

Tai buvo vėlai šį rudenį, kai vienas buvęs skautų tėvas, Tamošaitis, supažindino visus su dr. Sherin. Tai trečios kartos lietuvis gydytojas, puikiai kalbąs lietuviškai ir gyvenęs vienas mažam miestelyje N. Hampshire valstyjoje. Nemažai bostoniškių jį pažįsta dar iš pokarinių laikų, kuomet jis, būdamas kariuomenėje, susirado lietuvių stovyklose ir su jais užmezgė draugiškus ryšius. Tai kuklus, darbus, išradingas lialeiskite vaikus atgal į gamtą, jaunimą, vaikus. Jo žodžiais: leiskite vaikus atgal į gamtą, tegul jie ten stato, gyvena, žaidžia, ir jie užaugs sveiki, geri, nesugadinti žmonės ir lietuviai.

Turėdamas keletą plotų žemės, jisai sudarė sąlygas Bostono skautams ir bendrai lietuvių skautų Sąjungai jais naudotis. Tam leidžiama kirsti medžius, statyti pastatus, jei reikalingas, ir t.t. Vietos daug, apie 300 akrų per dvi vietas, yra gražus miško. Užtvankus galima turėti ir ežerėlį, nes kadaise yra buvęs rezervapas, per kurį teka upelis. Nepertoliausiai ir slidinėjimo vietos.

Mes esame ypatingai dėkingi daktarui už leidimą naudotis jo nuosavybėmis ir tikimės, kad jis neužilgo sugrįš iš Vietnamo, kur jis atlieka karinę prievolę, nes jo pagalba mums labai reikės.

Bostono skautai ir tėvai susipažino ir atsisveikino su daktaru Kūčiu metu, linkėdami jam laimingai sugrįžti. Padėkai įteikė prof. Ig. Končiaus drožinį. Savaiame aišku, kad geriausia padėka bus mūsų skautiškas ir tvarkingas naudojimas tomis vietovėmis.

Bostono Baltijos ir Zalgirio tuntu vadijos

"Tyliosios nakties" baigiamoji scena.

KALEDŲ SENELIS vaikams dalija dovanas.

**Lietuvių Moterų Klubų Federacijos
New Yorko Klubas
sausio 22, šeštadienį
8 val. vak.**

rengia

BALIŲ

LE CORDON BLEU
naujosios patalpose, Burgundy salėje
Jamaica Ave. ir 96th Street kampas
WOODHAVEN, N. Y.

Bus cocktailis, vakarienė, šokiai. Sokiam gros A. Starolio orkestras.

Kaina 12 dol., įskaitant 1 bonką degtinės 10 asmenų stalui. Bilietus reikia įsigyti iki sausio 17 pas B. Kidolienę (tel. HI 1-3894) ir P. Ivašauskienę (tel. VI 6-8320).

Klubo Valdyba